

REC'D MAY 22 1975

VIENYBĖ

The Oldest Lithuanian Newspaper in the World

89 M. 8 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn, N. Y. 11207

1975 M. GEGUŽES [MAY] 2 D.

Telephone:
APplegate 7-7257

30 CENTŲ

Chicagoje šv. Kazimiero kapinėse išgriauta 400 paminklų

Chicagoje gyventojus, ypač lietuvius sukrėtė baisi žinia apie niekam nesuprantamą vandalizmą Lietuvių Šv. Kazimiero kapinėse. Didieji dienraščiai idėjo pranešimus su nuotraukomis, kad tose kapinėse nakčia išvartyta, sudaužyta net 400 paminklų! Spėjama, kad čia jau nebe vaikogalių, o gal suaugusiųjų darbas. Sekmadienį buvo kapinių komiteto mitingas, o pirmadienį rytą rasti sunaikinti paminklai!

Pasiteiravus Lietuvių Šv. Kazimiero kapinių administracijoje, patirta, kad sužalota daugiau, negu amerikiečių laikraščiuose skelbiama — išvartyta, sudaužyta 380, dalinai iki 400 paminklų! Daugiausia pavienių kapuose 16-me bloke nukentėjo, o taip pat 6, 7, 8, truputis 17 bloke. Nemažai nukentėjo lietuvių seselių antkapiai.

Apie 90 proc. sužalotų paminklų pačios kapinės, savo tarnautojus panaudodamos, atstatys. Bet bus labiau sužalotų. Savininkams pasiūsti pranešimai. Daugiausia sužalotų paminklų yra iš smiltainio, mažiau nukentėjo granito paminklai, tik kur nugriovė vieną ant kito, nukentėjo kryžiai, ornamentai.

Sužalojimas įvyko po 12 val. nakties i pirmadienį, kada buvo smarkus lietus. Paminklai nėra apdrausti ir apie tuos, kurių kapinių darbininkai neįstengs pataisyti, praneš šeimoms.

Kapinėse palaidota virš 45,000 žmonių.

Daug žalos padaryta toje kapinių sekcijoje, kur palaidotos vienuolės.

Pasauliečių komiteto lietuvių teisėms ginti pirm. A. Regis pasakė, kad panašių dalykų buvo galima laukti, kai arkivyskupija paskyrė dalį kapinių žemės mokyklai statyti. Vaikams leidžiama eiti per kapines, važinėti dviračiais. Vėliau vaikai paaugę važinėjo motociklais, o vėliau ir senais automobiliais. Įpratę tranzytis po kapines ir paaugę jie gali ir tokių baisių vandalizmo veiksmų išsigalvoti - pasakė A. Regis.

Policija ieško kaltininkų. Grupė Chicago policijos tarnautojų ati-

Liet. Taut. meno ansamblis Čiurlionis savo 35 metų gyvavimo proga surengė koncertą Severance Hall muzikos salėje Clevelande. Viduryje vadovai: A. Mockapetris, muz. A. Mikulskis, R. Motiejūnaitė ir V. Maželis. VI. Bacevičiaus nuotrauka

ČIURLIONIO ANSAMBLIO SUKAKTUVINIS KONCERTAS

Savo 35 metų darbą baiaandžio 26 d. LTM Čiurlionio ansamblis apvainikavo šauniu koncertu Cleveland, Ohio simfoninio orkestro - Severance koncertinėje salėje. Per 1,300 klausytojų išgirdo skambiųjų lietuvių liaudies dainų, kanklių ir liaudies instrumentų muzikos ir pamatė tautinių šokių gražią grupę.

Ansamblis margaspalviais tautiniais drabužiais besikeičiančių prožektorių šviesoje buvo žavingas.

džiai apžiūrėjo vietą ir apklausinėjo kapinių vadovybę.

Kyla spėliojimai, kas galėjo būti kaltas. Kai kuriems ateina mintis, kad gal čia vietinių "ultra nacionalistų" veiksmas prieš etninę lietuvių grupę. Tačiau šitokie masiniai kapinių žalojimai įvyko ir eilėje kitų Chicago pietvakarių kapinių: St. Mary's, Holy Sepulchre, Mt. Olivet, Mt. Greenwood ir kitose, kaip katalikų, taip ir nekatalikų. Tik gal sužalojimai buvo mažesni. Tai buvo pernai metais. Lietuvių kapinės iki šiol dar nebuvo paliestos. Anksčiau nukentėjo Chicago šiaurėje esančios kapinės.

Panašūs vandalizmo darbai yra įvykę: Wisconsin, Michigano, Massachusetts.

Maestro Mikulskio iškurtas ansamblis Vilniuje, koncertavęs Europoje, Šiaurės ir Pietų Amerikoje, surengė sukaktuvinį - 1,002-ąjį koncertą.

Pėr savo ilgus muzikinio gyvenimo metus ansamblis turėjo džiaugsmo, pasisekimo ir garbės. Jo nariai kanklininkų perėjo per čiurlioniečių gretas. Čiurlionio ansamblis nesusilpnėjo, išliko stipriu meniniu vienetu. Apie 90 dalyvių sudaro gražią dainininkų-ių, kanklininkų ir šokėjų grupę. Darbo, balsų ir muzikalių narių ansamblis puikios meninės formos.

Koncertas užtruko dvi valandas. Dalyvavo ir Clevelando meras R. J. Perk, vyskupijos kancleris, apskrities kontrolierius, aukštų miesto apskrities pareigūnų, teisėjų.

Koncertą pradėjo komp. M. K. Čiurlionio religine kompozicija Sanctus. Didingas genijaus kūrinys buvo gražus Čiurlionio 100 metų gimimo sukakties prisiminimas.

Padainuosim mes sustoję, aranžuota A. Mikulskio, Gegužinės daina - M. Petrausko, Močiute mano, aranžuota A. Mikulskio, Linelius roviau, stilizuota J. Strolis, Žvejai — J. Gruodžio, Kanklės solo

Lietuviška rapsodija kanklėmis atliko solistė Danutė Bankaitytė.

Vyrų choras padainavo Kai aš jojau per girelę, stilizuotą A. Mikulskio. Šią naktelę nemičiau, stilizuotą J. Gruodžio, Naktis prie Nemuno - J. Gaidelio ir Kad aš jojau per beržyną, stilizuotą V. Jakubėno.

Koncerto antroje daly moterų choras su kanklių orkestru dainavo Kur lygios lankos, Audėjos daina, Visi berneliai po akių, Lazdynėlių. Mišrus choras, palydimas kanklių orkestro ir pučiamųjų liaudies instrumentų grojo LB šokėjų grupė šokant: Subatėlė, Lenciūgėlių, Kalvelė ir Suk, suk, ratelė išpūdingai.

Ansamblis koncertą baigė salėje septyniomis liaudies dainomis, stilizuotomis ansamblio vadovo Alfonso Mikulskio: Skamba skamba kankliai, Žveng žirgelis lankoj (solistai Irena Grigaliūnaitė ir Vladas Plečkaitis). Čia kraštas liūdnas (aranžuota J. Z. Žilevičiaus), Vestuvių baladė (Solistai Irena Grigaliūnaitė, Algis Gylis ir Raimundas Butkus), Papartėlis ir Namu. God Bless America - Irving Berlin - padėkota Aukščiausiam ir kraštui, kuriame gyvename.

VIENYBĖ

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN THE WORLD
was established in 1886 by Juozas J. Paukstys in Plymouth, Pa. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. Vienybė is published bi-weekly by Valerie Tysliava and Joseph N. Tysliava; Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor Valerie Tysliava; Assistant Ann Waiwada; Business Manager and Photo Editor Joseph N. Tysliava; Senior Editor Vytautas Širvydas. Contributing Editors: Demie Jonaitis, Juozas Kreivenas, Edvardas Sulaitis, Vytautas Zalatorius.
Subscription rates: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved. Editorial and Administrative Offices at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone: APplegate 7-7257.

mes

Vytautas Širvydas

Sukaktis minėti priimta šimtmečio bertainiais (25, 50, 75 metai, ir t. t.). Už Lietuvos ribų gyvenantiems ir išautėjimo pavojuose išsilaikantiems lietuvių laikraščiu, savo sukaktis padoru, tačiau, minėti ir dešimtmečiais. Todėl mūsų spaudos svarbą lietuvių išlaikyti suprantas lietuvis nuoširdžiai sveikina Bostone 70 metų sukaktį minintį savaitraštį Keleivį - devyniolika metų jaunesnį už senelę Vienybę - visų dar gyvųjų lietuviškų laikraščių Grand Mother. Tiesa, daugiau toleruojančių kitų pažiūrų veiklą laikraščiu, galima sakyti, Keleivis tapo tik 1953 metais, kai jį redaguoti pradėjo 60 metų mažiau Telšių žemaitis Jackus Sondeckis, netrukus pavarde lietuviškiau nudailinęs į Sondą. Jis mūsų spaudoje jau ėmė reikštis 1910 metais Vilniaus Lietuvos Ūkininke ir studentų liberalų Aušrinėje.

Keleivį 1905 metais įkūrė ramūs nepartinis Antanas Žvingilas, redaktorium pakvietęs kitą ramų kultūrininką Miką Paltanavičių. Nors skaitytojų pritraukė daugiau tūkstančių, bet finansiniai nusivylė. Po dviejų metų ruošėsi uždaryti duris. To meto mūsų visuomenėje "užė, virė ir spragėjo", Susivienijimo istoriko Tamo Astramsko žodžiais, "baisioji" kova "tautiečių bedievių" su "katalikais" ir tų tautiečių kova su "socialistais".

Lietuvos diplomatu iškilęs vienas to meto mūsų redaktorių Bronius K. Balutis 1951 metais savo atsiminimuose rašė:

"Lietuvoje gimę išeiviai Amerikoje savo koloniją kūrė, būdami mažamoksliai ar bemoksliai, neatsinešę su savimi sveikų visuomeninių ar valstybinių tradicijų. Ne visi atsinešė ir stiprios meilės savo tautai, ar prisirišimo jos garbingai senovei, kurios, kaip reikia, net nepažino. Amerikos Lietuva, aišku, todėl turėjo pergryventi kūdikystę iki vyriškai subrendo."

Amerikos lietuvių spaudos laimei, ar nelimei, 1907 metų gale Keleivio redaktorium pateko bajoriškos kilmės Stasys Michalkevičius, kuris pavarde suamerikietino Michelsonu ir išsižadėjo lenkuojančio bajorizmo, bet nepasuko į Lietuvos valstiečio rimtį bei nuosaikumą, vieton to išikibo į kažkokį įsivaizduotą savotišką "socializmą".

Michelsonas, kaip ir pirmasis Vienybės Lietuvininkų redaktorius, Domininkas T. Bačkauskas, mėgo rašyti ir pajuto, kad iš Lietuvos kaimo ir tikybos papročių ištrūkęs lietuvis valstietis, Amerikos laisvėse išmintingenu dalyku skaitys laisvą, plačią burną, negu rimtą tautinių ir kultūrinių reikalų dėstymą. Todėl Bačkauskas Vienybėje įvedė šmaikštus liežuvio Taradaikos skiltį, kurią, pasitraukęs iš Vienybės, savo Saulėje išpopuliarino. Michelsonas, tokiu pat liežuvio šmaikštumu Keleivyje išpopuliarino ten Miko Paltanavičiaus įkurtą gana gilios sąmoningos idėjos skiltį "Pasikalbėjimas Maikio su tėvu", kuria Paltanavičius siekė dėstyti susikirtimus "konservatyvaus iki kaulo smegenų" lietuvių valstiečio "tėvo" su "pažangesniu" ir suamerikonėjančiu "sūnum" Maikiu.

Leidėjas Jurgis Gegužis ir redaktorius Michelsonas 1917 m. jau galėjo nusipirkti \$45,000 namą ir spaustuvei modernias mašinas, kuriomis, šalia Keleivio, spausdino du lenkų ir vieną amerikiečių laikraštį. Jie gyrėsi, turėję 25,000-skaitytojų.

Gegužis spaustuvės darbą pramoko Darbininkų Viltyje, kurią 1904 m. įkūrė Vincas Šlekys (V. Stagaro slapyvardis) ir leido Shenandoah, Pa. iki 1918 m. pradžioje bendradarbiais turėdamas Vincą F. Jokubyną ir A. B. Strimaitį.

Laikraštinis Keleivio tonas, tačiau, nekilo tolygiai finansams. Vienybė 1912 m. redakciniu raše: "Nekultūringas besiplūdumas mūsų geltonoje spaudoje gal ne tiek žalos neša, kiek sužinus faktų iškraipymas ir nuslydimas nuo pripažintos doros kelio. Nuo Bačkausko Taradaikos ir

Girnakalis

IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

LYG SENAS ANEKDOTAS

Faktai tokie: JAV lankėsi iš Vilniaus prel. Krivaitis, o išeiviai tuo piktinosi, tik Vienybė ir kun. Balėys laikėsi kitaip. Naujienose Strėva (vieno kunigo slapyvardis) į šuns dienas išdėjo ir Krivaitį ir Balčį. Nefaktai tokie.

Keliu skubinas apdulkėjęs, sutoną pasikazojęs Strėva. Žiū - prie kelio sėdi ir ilsisi Kristus.

- Kur taip skubini, Strėva?

- Viešpatie, bėgu nuo bolševikų!

- Ganyk mano aveles, Strėva.

Palik ramybėje aviną Krivaitį. Abu judu palikote aveles, vienas bėgdamas nuo bolševikų, kitas bėgdamas pas bolševikus. Nesispjaudyk į savo brolių sacerdos in aeternum.

(Vaizdas iš miglų pakilo, miglose nuskestas).

VAIPŪTĖ, PŪTĖ...

- Būdamas 10 metų, pradėjau mokytis groti trumpete ir ja be perstojojimo grojau 12 metų, - porina solistas Arnoldas Vokietaitis Draugo bendradarbiui.

O aš Arnoldu netikiu: be perstojojimo dūdą galėjo pūsti kokią 12 minučių, ne dvylika metų.

Iš Lietuvos į Vakarus atpūtė Jurašus. Lietuvoje kažkas dedasi kitaip: atpučiami toki žmonės, kaip Jurgutis, Kudirkų šeima, Jurašų šeima. Ligi šiol taip nebūdavo. Ką tai reiškia: ar sovietų stiprybė ar silpnė, ar politinę trumparegystę ar toliregystę? Iš mūsų veiksmų ir iš šiaip lietuviškųjų "sovietologų" reikia tikro ar bent tikrą panašaus atsakymo. Jei, pvz., su tėvyne atsiradęs laišku ir siuntinių ryšys ir

nebuvo reikalingas būtino aiškino, tai atsirado kultūrinių ryšių problema ir paliko turgaus bobelių erzeliu. Iš Lietuvos lankėsi ir rodėsi kai kas menininkų, bet ir čia viešajai nuomonei neprireikė paieškoti to reiškinio priežasčių. Na, o dabar atvyksta aiškūs antitarybininkai. Kodėl jie atvyksta? Kodėl juos išleidžia? Atsakymų nėra. Ir tai rodo, kad išeivijoje tarybinė politika išeivių atžvilgiu dar toliau neuėjo už Kemžaitės "studijas" Naujienose.

Man gaila režisieriaus Jurašo. Lietuvoje jam pasireikšti trūko laisvės. Išeivijoje laisvės pakaktų, bet truks kitų sąlygų. Lietuvių visuomenėje jam iš viso nėra sąlygų, gi su kitataučiais reikalas labai abejotinas. Be to, kitataučiuose jei Jurašas būtų ir įvertintas, tai vis dar neaišku, kokia iš to nauda būtų lietuviams ir Lietuvai.

Chicagoje lietuvių grupė tikisi surinkti dešimtį tūkstančių dolerių ir Jurašo raketą iššauti į reikiamą aukštį. Žinoma, būtų labai puiku, jei tai pavyktų. Na, pradžioje buvo sunku patikėti, kad ir Lietuvių Fondas surinks milijoną. O surinko...

DAIL. J. JUODŽIO VYTIS

Lietuviškasis Vytis atsirado kažkada priešistoriniais lietuvių laikais. Eina amžiai, šis raitelio piešinys įvairiai techniškai atliekamas, atsiranda kai kurių pakeitimų, bet vis išlieka į priekį besiveržias raitelis. Tikriau - į priekį besiveržianti Lietuva.

Tąsa 3 psl.

Baltruvieneis nuėjome pas Maiktėvį. "Vienu maiktėviškos plačiaburnystės buvo atšaldymas daugiau 4 tūkstančių narių iš "tautiečių" Susivienijimo ir išėdimas rimto SLA organo Tėvynės redaktoriaus, Vinco F. Jokubyno".

Vienas Keleivio leidėjų Gegužis mirė 1943 m., o antrasis - Michelsonas laikraštį 1945 m. perleido Lietuvių socialistų sąjungai Amerikoje, kurioje vadovybę jau paėmė iš Lietuvos po antrojo pasaulinio karo į JAV atvykę socialdemokratai. Redaktorium buvo pakviestas J. Januškis, kuris 1953 m. redakciją pavedė J. Sondai, o pats dirbo administracijoje iki mirties 1963 m. Šie ir kiti Lietuvos socialdemokratai iš laikraščio beveik "nušalino" Michelsono "Maikį", ir Keleivį pakėlė iki žurnalistinio lygio.

Keleivis dabar vis labiau stoja santykių su lietuviais Lietuvoje klausimu, su Vienybės ir Lietuvos socialdemokrato St. Kairio šūkiu: "Veidu Lietuvai!" Keleivio redaktorius J. Sonda jau buvo ten nuvykęs, jo sūnaus, pirmojo direktoriaus ir duktės daktarės plačiai per mėnesį laiko globotas, nors išpūdziais su skaitytojais nepasidalino. Tokiu būdu jau į akį įkrito Naujienoms, kurios, šiuo metu, beliko vienintelis "maiktėviškumo" nuotakų atstovas mūsų laikraštijoje.

Keleivį sukaktimi sveikindami, linkime eiti sveika politine vaga santykių su Lietuva klausimu, nors kartkartėmis ir teks pagyventi kun. J. Tumo-Vaižganto nuotaika apie dr. Joną Šliupą: "Jonai, tave myliu ir mylėsiu, bet tavo raštus deginau ir deginsiu!"

Idomu, kad komisarijai Lietuvoje jau pabūgo per "jūrininkus" į Klaipėdą atvežamų Amerikos lietuvių žurnalų Metmenų ir Ąkiračių, kurie abu stoja už vienybiškų santykių su tautiečiais Lietuvoje. Metmenys juk iškėlė (ir, rodos, pritarė), kad Vienybė daranti "tretijį" frontą Amerikos lietuviuose, o Ąkiračiai atvirai paskelbė, kad pradėjo eiti. Vienybės pavyzdžio paskatinti.

Vienybė, 1975 m. gegužės 2 d.

STEBĖTOJO PASTABOS

Naujienos "sumodernino" (vietoje moderniškos perėjo į "senoviško" stiliaus raides) antraštę, įjungdamos Vytį ir tuščią pasigyrimą "Visų lietuvių laikraštis už tautos laisvę". Ryšku, kad stoja už Lietuvos laisvę, bet jau netaip ryšku, kas Naujienoms yra "visi lietuviai". Atrodo, kad lietuviais joms tėra jos pastogėje iškeptas kelių vyrų lietuvių spaudos klubas, o visi kiti Amerikos lietuviai, pradant vienybėmis, baigiant vargšu Bronium Raila, nėra gryni lietuviai. . . Jurgis Valaitis VLIKo seimui Bostone pareiškė: "Nepriimtina yra neapykanta kitokiai nuomonei. Kitais žodžiais, nepriimtina yra pakantos stoka. "O Naujienoms pakantos kaip tik storai stokuoja."

Amerikos lietuvių (nuo 1907 m.) buvęs Lietuvos operos solistas Antanas Sodeika Vilniuje paminėjo savo 85 metų sukaktį.

Dainavimo karjerą pradėjo vargoninku Amerikoje ir lankė Miko Petrausko konservatoriją Chicagoje. Statant čia Petrausko operą Birutę 1910 m. jis vaidino Seno Vaidylos rolę 25-ajam SLA jubiliejiniam seimui. J. Sodeika Lietuvoje apsigyveno 1920 m., o 1923 m. studijavo dainavimą Romoje, 1924 m. Milane.

Vėl lankėsi Amerikoje 1938 metais. Tada jam buvo suruošta arti 30 koncertų. Jam ypatingai sekėdavosi vaidinti Rigoletto rolę Verdžio operoje.

Iš operos Lietuvoje išėjo į pensiją 1950 m. ir dirbo mokytoju.

Vilniuje išleista jo atsiminimų knyga "Mano kelias į muzikos meną".

Amerikos šachmatų sąjungos žurnalas Chess Life and Review vasario laidoj skelbia lošimą tarp Polodino ir Rakianec, įvykusį "Klaipėd, USSR, 1974." . . Šachmatininkai lietuviai turėtų to žurnalo redakcijai pastebėti, kad Klaipėda yra Tarybinė Lietuvoje.

Pirmasis šių metų Books Abroad žurnalo numeris recenzuoja lenko Tadeusz Konwinski pernai Varšuvoje išleistą apysaką Kronika wypadkow milonsnych, kurios vyksmas, sakoma, einas "lenkiškai lietuviškame miestelyje netoli Vilniaus". Šio miestelio gyventojai jam atrodo, kaip, sakoma, atrodydavo panašaus Vilniaus krašto miestelių piliečiai kitam lenkų rašytojui, Julijonui Tuwimui: "Jie geri kaimynai, bet kiekviena meta vis labiau tunka ir kvailėja".

Iš kairės ir iš dešinės

Tąsa iš 2 psl.

Dail. J. Juodis irgi nupiešė Vytį, ką matome Kario žurnalo š. m. vasario viršelyje. Kario leidėjams, atrodo, kai kas nepavyko. Lietuvos konstitucijoje parašyta, kad Vytis turi būti baltas raudoname dugne. Kariui pritrūko dažų - nėra raudono dugno. O viršelio popierius geltonas ir nulėmė geltoną Vytį.

Bet pažiūrėkime į J. Juodžio piešinį. Jo Vytis, atrodo, yra ne šuoly, o skrenda. Ir taip skrenda, kad atrodo lyg gyvas.

— Moze, kodėl nekalbi? - žmonės klausinėjo renesanso skulptūrą Italijoje. Juodžio Vytis sukelia panašų efektą:

— Raiteli, į kokius tolius skrendi?

Juodi, už Vytį dėkui. Vytis - lietuvių viltis, nes kitų didelių vilčių nėra. Tavo Vytis veržiasi į didingą ateitį, veda, rodo kelią. . .

Ar mūsų lietuviškoji dabartis verta šios ateities?

Apie frontininkus.

Frontininkai - vienos išievių grupelės keiksmažodis išreikšti visuo-

Vienybė, 1975 m. gegužės 2 d.

menės veikėjų nevertingumui, o šiaip tai yra lietuviška-katalikiška intelektualų partija. Jų nėra daug, gal keletas šimtų. Visi prasigyvėję arba doleriais arba smegenimis, o kartais turtingi drauge ir doleriais ir smegenimis. Jų dėka atsirado tokios įstaigėlės, kaip Dainavos stovykla, milijoninis fondas ir t. t.

Kai kuriai spaudai, jaunimo centrams ir jaunimo veikimui jie aukoja net ir tūkstančius. Nelengva jiems prilygti. Kažkaip jų neveikia nei rusifikacija, nei amerikanizacija, nei vaticanizacija. Galimas daiktas, dėl pastarosios dorybės jie kai kur nėra mėgiami. Panašiai yra Katalikų Bažnyčioje su jezuitais, kurie nemėgiami ne dėl to, kad būtų blogi, bet dėl to, kad yra per geri.

Prisipažįstu, kad aš pats nesu frontininkas, juo niekada nebuvau ir nebūsiu. Bet apie frontininkus jaučiu lietuvišką pareigą pasisakyti jau vien dėl to, kad per daug gerų lietuvių gali suklaidinti Naujienų slapukai, kuriems užkliuvo frontininkai Lietuvių Bendruomenėje.

L. B. Clevelando apylinkės nauja Valdyba. Sėdi iš k. į d.: pirm. J. Malskis, Vicepirmininkai: J. Žilionis; P. Karalius. Stovi: V. Bacevičius, V. Bikiūnas, B. Gražulis, A. Rukšėnas ir S. Astrauskas. V. Bacevičiaus nuotraukos

Clevelando metiniam ALTO posėdyje dalyvavo 24-ų organiz. atstovai. Pirmoje eilėje: V. Stankevičius, A. Kasulaitis, K. Idzels, dr. A. Butkus ir kiti.

REDAKTORIAUS ATSIŠVEIKINIMAS

Albertos provincijoje Kanadoje Calgary mieste buvo suruošti trijų dienų kursai lietuvių, latvių ir estų tautiniams šokiams. Provincijos valdžia tam tikslui davė \$2,000 paramos.

Per ketverius gyvavimo metus American Association for Baltic Studies sąjunga sutelkė 630 narių, kurių: 125 lietuviai, 275 latviai, 156 estai, 73 kitų tautų kilmės amerikiečiai. Kas trys mėnesiai leidžia The Journal of Baltic Studies, kurio spausdina 1,300 egz.

Gaila, bet taip jau yra, kad daugelis lietuvių, kurie yra gyvenę nepriklausomoje Lietuvoje, o dabar gyvena užsienyje, ima just, kad Lietuva ir toliau be jų gyvena, kaip gyveno šimtmečius nuo Mindaugo laikų.

Dienraščio Chicago Tribune korespondentas Bill Anderson paskelbė, būk Amerikos užsienio politikos vairuotojai jau linksta pripažinti Lietuvą, Latviją ir Estiją sovietinėmis socialistinėmis Sovietų Sąjungos narėmis. Jei taip įvyktų, tektų sakyti su Australijos lietuviu, kuris, jos premjerui Whitlamui tai pripažinus, rašė:

I'm glad I'm in Australia,
I'm glad I am free!
I wish I was a big dog,
And Whitlam was a tree.

Australijoje Lietuvių Bendruomenės leidžiamos Mūsų Pastogės redaktorius dr. A. Mauragis, pasitraukdamas, paskelbė atsisveikinimą su skaitytojais. Redaktoriaus pareigas perleido Vincui Kazokui, kuris tą laikraštį seniau redagavo.

Buvęs redaktorius A. Mauragis apgailėstauja negalėjęs. . . "per ketverius metus užgesinti kerštu degančių aistrų ir destruktvyinio darbo, kurį veda įvairūs ekstremistai, jie trepsi kojomis ir kelia dulkes, nuo kurių jau sunku kvėpuoti ir akys ima ašaroti".

Jam nevykė dėl to, kad - "iš 7 Australijoje gyvenančių kunigų nė vienas su Mūsų Pastogė nebendra-darbiauja, nėrašo, tarsi Bendruomenės laikraštis būtų ne jų. Tas pats yra ir su Bendruomene, kunigai joje nedalyvauja. Jų pasyvus laikymasis Bendruomenės atžvilgiu yra pretekstas dešiniams ir kairiesiems ekstremistams nepripažinti Bendruomenės autoriteto, Garbės teismų, niekinti kitų darbą ir aukas".

A. Mauragis dėkoja talkinusiems, bet negalys užmiršti ir tų. . . "kurie man darė kiaulystes, rašė grasi-nančius laiškus, skundė, šmeižė, niekino ir kitokiais būdais ieškojo ir tebeieško priekabių. Bet šia liūdna proga ir jiems norėčiau pasiūlyti taiką ir užmiršti, kas buvo negera. Esame tokioje liūdnoje padėtyje, kad peštis tarp savęs yra lygu norui savižudybę įvykdyti".

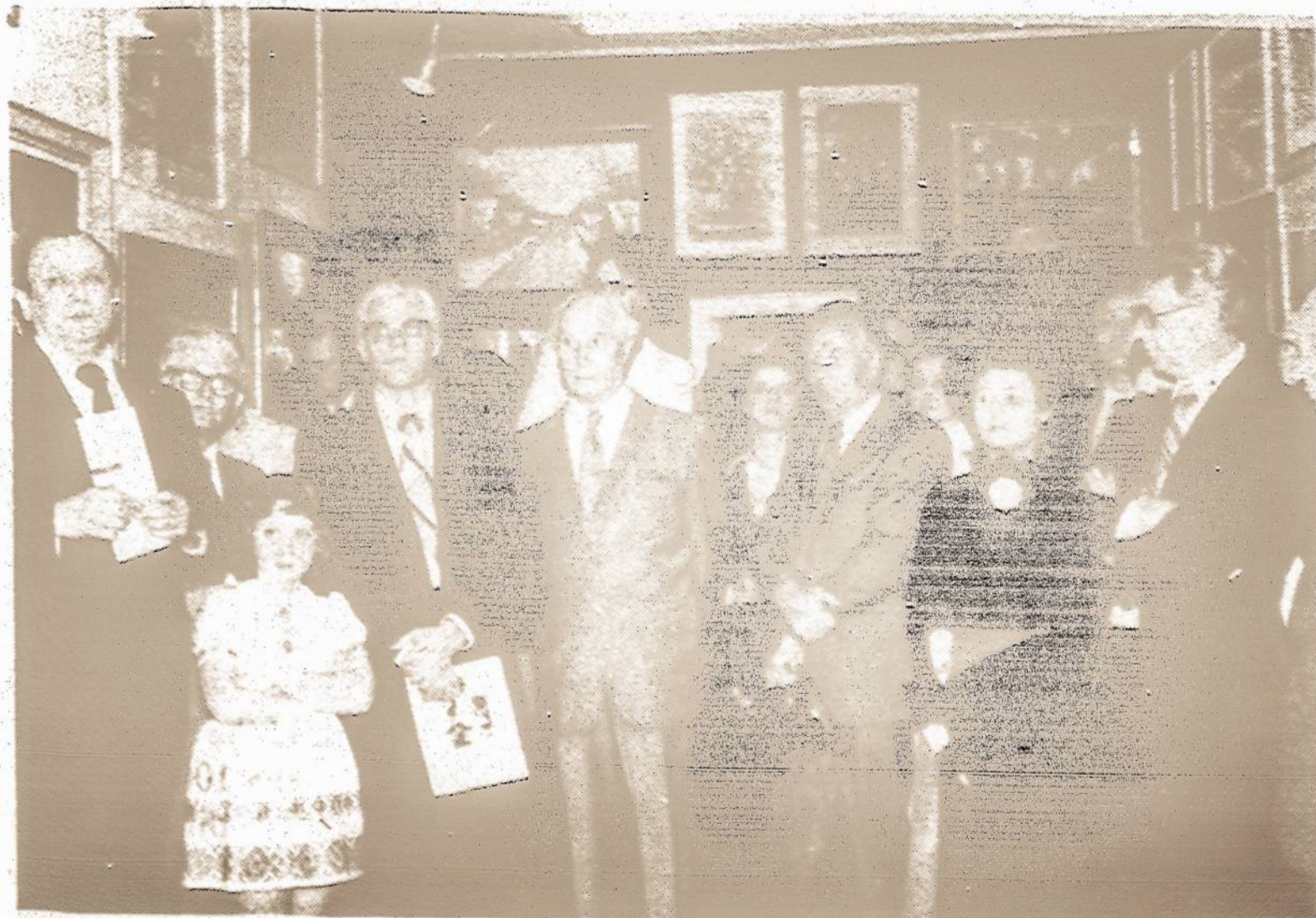
LIETUVIŠKOJE CHICAGOJE

Leonardas Šimutis, ilgametis ALTo pirmininkas, žurnalistas ir visuomenininkas, miręs balandžio 17 d., po pamaldų Svč. Marijos gimimo bažnyčioje, balandžio 22 d. palaidotas šv. Kazimiero kapinėse, 71 bloke. Jo karstą į kapines palydėjo gausūs chicagiečiai, o laidojimo apeigas atliko kun. A. Zakarauskas. Laidotuvėmis rūpinosi Mažeikos-Evans laidojimo įstaiga. Laidotuvių išvakarėse karstas buvo pervežtas į bažnyčią, kur įvyko pamaldos ir atsisveikinimas. Velionio pageidavimu, kalbų tebuvo tik dvi. Kalbėjo Lietuvos gen. konsulė Chicagoje Juzė Daužvardienė ir ALTo pirm. dr. K. Bobelis. Gauta daugybė užuojautų, jų tarpe ir nuo Chicagos mero Daley.

Simas Kudirka, tapo pakviestas pirmininkauti komitetui, kuris rūpinsis neseniai iš Lietuvos atvykusio muziko A. Jurgučio šeimos atkvietai į Ameriką. Chicagoje

Daėl. Vanda Balukienė kalba, atidarant daėl. A. Petrikonio ir dr. J. Šalnos parodą, įvykusią kovo 22 - balandžio 27 dienomis Chicagoje. Šią parodą atidarant, buvo pasakyta nemažai sveikinimo kalbų, o po jų vyko pasivašininimas Lietuvių Tautinėse namuose. E. Šulaičio nuotr.

Daėl. Antano Petrikonio tapybos ir dr. Jono Šalnos šaknų skulptūros parodos atidarymo metu kovo 22 d. Marquette Art Gallery patalpose. Kairėje, vienas iš sveikintojų - dr. Leonas Kriaučėkūnas.

4

susidaręs komitetas skelbia, kad TSRS valdžia neketina Jurgutienės su dukra išleisti. Sako, jei ji atsižadėtų vyro, tai tada ir darbą gautų, o dabar esanti be darbo ir be jokių pragyvenimo šaltinių. Anksčiau Jurgutis skambindavęs iš Amerikos, bet dabar, esą, (nuo kovo mėn.) išjungtas telefonas. Valdžia išpėjusi, kad be leidimo ji nevyktų į JAV ambasadą Maskvoje.

Vladas Rasčiauskas, American Travel Service Bureau savininkas, balandžio 26 d. išskrido į Portugaliją dalyvauti kelionių biurų draugijos konferencijoje. Konferencija prasidės Lisabonoje, o pasibaigs Madeiros saloje. Dalyvaus apie 250 kelionių biurų vedėjų.

Jaunų žurnalistų ugdymui Lietuvių Žurnalistų Centro valdyba paskyrė \$1000 iš savo pelno, gauto per Spaudos balių. Pinigai įnešti Daužvardžio Fondui, kuris skiria premijas jauniems žurnalistams.

LIETUVOS VALSTIEČIŲ LIAUDININKŲ KONFERENCIJA LIEPOS 5

Balandžio 13 d. LVLS Chicagos Kuopos pirm. Vaclovo Dalinkevičiaus bute įvyko antrasis bendras LVLS prezidiumo ir vietos Kuopos valdybos posėdis. Be Lietuvos laisvinimo veiklos ir bendrų organizacinių reikalų, diskutuoti pasiūlymai šį pavasarį Chicagoje šaukti liaudininkų suvažiavimą liepos 5 d.

Aptarta ir bendra programa, kurią galutinai nustatys LVLS prezidiumas su taryba, atsižvelgiant į narių pageidavimus. Netrukus išleistame LVLS prezidiumo biuletenyje, skirtame nariams ir prijaučiantiems, bus pateikta smulkesnių informacijų konferencijos ir kitais organizaciniais klausimais.

Konferencija įvyks Faustinos ir Mečislovo Mackevičių sodyboj, arti Chicagos.

Chicagos Lituanicos skautų tunto tuntininkas L. Kupcikevičius užmezga mazgą naujai į skautų eiles pakeltam skautui per šio skautų vieneto metinę sueigą Jaunimo Centre. E. Šulaičio nuotr.

TEISMAS DAUSOSE

Vieta — kosmo erdvė. Laikas — velinių diena. 1982 metai. Angelas - teismo prokuroras. Velnias - pragaro šveicorius. Dvasia - dausų teismo pirmininkė. Vėlė - buvęs aukšto rango dvasininkas.

Angelas:
Esu aš Dievo siųstas
tau vietą kosmose parūpint.
Žinau, jog nusidėjai —
manau, kad neišteisins vėlės.
Bet vis dėlto sakyk,
kas puošė žemėj tavo širdį.

Vėlė:
Kasdien laikiau mišias
už žmones, save ir vėles.
Už nuodėmes gailėjaus
ir stengiausi kitiems padėti,
kad jie prie Dievo būtų
ir sielą derintu su kūnu.
Daug tūkstančių rinkau,
kad Dievo sostas žemėj džiaugtus,
nes juk bažnyčią žemėj
negalima maldom patenkinti.

Angelas:
Šaligatviuos mes matėm
[taip pat vienoj kitoj net salėj]
gausias minias žmonių,
kurie dėl tavęs ir tarnų
piktus jausmus išreiškė:
tu pagal papročius neleidai
jų artimus palaidot.
Kuo aiškini tą savo darbą?

Vėlė:
Manęs jie nesuprato —
moderninti norėjau kapines:
mechanizuotas būdas
praturtina bažnyčios ūkį.

Angelas:
Religijos esmė
tolį nuo pinigų gerklės!
Kodėl tu užmiršai,
jog sielą pinigais žudai?
Kodėl iš savo rūmų
nesiteikei išeit prie jų?
Tau liepta ne diktuoti,
bet šelpt, globoti, tartis, guosti.
Didiko rolę vaidinai —
dangaus malonę praradai!
Tu santaupas ir žemę
su savininkais nesitaręs,
atidavei kitiems.
Kur slypi gėris tavo siekiuos?!

Vėlė:
Jie ultra patriotai —
kapuos savos tautybės nori!

Ir pagal mano galvą
tas Dievo teisei prieštarauja.
Formaliai aš teisus:
pagal įstatymus senus
buvau aš šeimininkas
visokio turto jų įgyto.
Bažnyčios turtą skirsčiau
neturintiems ir reikalingiems.
Aš netikiu, kad Dievas
nubaustų pragaru už tiesą!

Angelas:
Ten, kur širdies nėra
ir viešpatauja vien gąbia,
ten teisė formali
nėra tarnoj su išmintim.
Kas praktiku igyja
ar pinigų, ar nuosavybę,
nedrįsk iš jo atimti
ir atiduoti tam, kas linkęs
bė pastangų būt sotus
ir džiaugtis svetimaisiais lobiais.
Tai daro tik plėšikai
ir pagrindų buities graužikai.
Tiesos esmė ne teisė,
bet ritmiškoj natūros kreivėj.

Angelas Dvasiai:
Prašau išspręst teisingai,
kurion ji vieton patalpinti.
Aš nemanau, kad jis
į jūs padorų būri tiks.
Tačiau, jei jo nesmerksit,
aš Dievą jam malonės melsiu.

Tuoj teismo dvasios tarės,
Koki dangaus pritaikint straipsnį.
Netrukus jų vyriausia
sprendimą paskelbė nelauktą.

Dvasia:
Užuot mylėjęs žmones,
žavėjaisi dažniausiai lobiais.
O jie tėra tik sapnas,
nykstant visiems gyvims prie grabo.
Bažnyčiai jie taip pat
jos karstui gilią duobę kas.
Kad išdėdus būvai,
nevertas būti čia tikrai!

Išgirdęs tą sprendimą,
nustvėrė šveicorius dvasiškį.
Ir tučtuojau kažkur
lyg koks dausų bausis durklas
nušvito erdvėje —
ten dingo velnias su vėle.
Kur skriejo jiedu du —
net dvasiom pasakyt sunku.

K. B-is

Vienybė, 1975 m. gegužės 2 d.

Antroji Targovicos Konferencija

Lietuvos ir Lenkijos valstybei gresiant pavojui valstybininkai pravedė reformas sustiprinti valstybės saugumą. Dalis nepatenkintų savanauzdžių bajorų, ambicijų vedami, 1972 m. sukviėtė Targovicos mieste Ukrainoje konferenciją ir pakvietė Rusijos carienę Kotriną, kad gelbėtų jų ambicingas laisves. Carienė Kotrina kvietimą mielai priėmė, bajorams į pagalbą pasiuntė 64,000 rusų kariuomenės. Kvietėjų laimėjimas didelis - valstybė buvo išdalyta ir sunaikinta.

Istorija kartojasi balandžio 27 d. Chicagoje Tautiniuose namuose įvyko antroji Targovicos konferencija, kurią sukviėtė Cicero ir Marquette Parko grupelė L. B. skaldytojų. Į konferenciją buvo pakviestas vietoj carienės, ALTo pirmininkas dr. K. Bobelis, kuris pasakė užgiriančią kalbą. Kalbas pasakė L. B. skaldytojai, naujos organizacinės bendruomenės kūrėjai: dr. L. Danilevičius, A. Juškevičius, kan. V. Zakaraskas ir kiti. Kalbos buvo griežtos, grasinančios ir griausmingos, kaltinančios ir šmeižiančios L. B. darbuotojus. Konfederatai nutarė įsteigti naują lietuvių bendruomenę, kurią pavadino - Reorganizacinė lietuvių bendruomenė. Naujienose paskelbtas įstatų projektas, iš kurio atrodo, kad nauja lietuvių bendruomenė bus ALTo padalinys.

Cicero ir Marquette Parko konservatoriai susikvietė talkininkų būrį Lietuvių Bendruomenę suskaldė, įsteigdami naują. Skaldytojai turės tiek naudoti kiek turėjo Targovicos konfederantai - besiskaldydami pražudė didelę valstybę. Šių dienų konfederantai pagreitins išei-

vijos kultūrinį ir tautinį sunykimą.

Paskutiniu metu Naujienose Lietuvių Bendruomenės skaldytojai pamazgas pila ne kibirais, bet statinėmis ant Br. Nainio, J. Gailos, A. Gečio ir kitų galvų. Be to, nekviesti reorganizacinės LB svečiai save pasiskelbė atstovais išardė veiksmų konferenciją. Pagrindas: Eltos bi-liutenis ir Aidas iš New Yorko Naujienose. VLIKo vicepirmininkas Jurgis Valaitis, darydamas pranešimą pasakė: "Veiksmų konferencijoj buvo netvarkos, kurią sukėlė netikėti svečiai Reorganizacinės Lietuvių Bendruomenės atstovai".

Naujienos 1975 m. balandžio 29 d. A. Svilonis, K. Strėva ir kiti Naujienose pila litanių stiliaus rašinius kuriuose išlinksnioja po du tuzinus kartu viename rašinyje Br. Nainio, J. Gailos ir A. Gečio vardus. Vadovėliai, vaikų važiojimas, koncertai ir studentų vykimai į Vilniaus universitetą lituanistiką studijuoti jau keli metai iš eilės, kaip suduzus plokštelė, be pertraukos kartojama iki didžiausio įkyrumo.

A. Sviloniui labai nepatiko Br. Kviklio Draugo vedamasis apie Čičinską. "Vagie kepurė dega," taip sako patariė. Atrodo, kad veiksmų konferencijoj A. Svilonis su K. Strėva suvaidino Čičinsko rolę. Marquette Parke yra vieša paslaptis, kas tie ponai yra, tai pasalūnai, amerikiečiai vadina "sniper", kurie pasislėpę šaudė žmones. Naujienų snaiperiai moraliniai žlugdytojai, kurie pasislėpę pila pamazgas ir šmeižtus ant kitų galvų ir ardo lietuvius, ir vis tai daroma "patriotizmo" vardu ir sako jie "vaduoja" Lietuvą. **Konferencijos dalyvis**

Clevelando Vysk. M. Valančiaus lit. Mokyklą šventė savo 25 metų jubiliejų. Sveikino V. Palūnas. Sėdi: Iš k. deš. A. Balašaitienė, S. Rudys, P. Karalius ir J. Stempuzis. Vl. Bacevičiaus nuotrauka

Lituanistikos instituto suvažiavimas

Clevelande įvyks Lituanistikos instituto suvažiavimas, kuris dirbs paskiromis sekcijomis.

Lietuvos Literatūra

Literatūros sekcijoje gegužės 17 d. bus trys viešos paskaitos. Sesijai pirmininkaus dr. Bronius Vaškelis, Lafayette College (Easton, Pa.) profesorius ir L. I. literatūros skyriaus vedėjas. Rašytojas ir literatūros kritikas Antanas Vaičiulaitis kalbės apie Motiejaus Valančiaus raštų stilių.

Antrąją paskaitą skaitys Ohio valstybinio universiteto profesorius dr. Rimvydas Šilbajoris. Jo tema orientuota į netolimos praeities Tar. Lietuvos rašytojus - Iechoko Mero kūrybą.

Literatūros sesija bus užbaigta dr. Kęstučio Keblio, iš Southfield, Michigan, paskaita "Vaizduojamojo požiūrio technika Škėmos ir Sluckio romanuose".

Sociologija ir psichologija

Gegužės 17 dieną 3:30-5:00 val. bus dvi sociologijos paskaitos. Sesijai pirmininkaus prof. dr. Domas Krivickas iš Washingtono. Dr. Be-

nediktas V. Mačiūka kalbės apie socialines ir kultūrinės problemas sukolektyvintame Lietuvos kaime. Dr. Vytautas S. Vardys skaitys paskaitą, tema: "Tautiškumas ir socialinė kaita Baltijos respublikose".

Psichologijos sesijos paskaitos vyks sekmadienį, gegužės 18 d., 1:30-3:00 val. Dr. Vytautas Čerņius, Temple u-to prof. Philadelphijoje, kalbės akulturacijos klausimu. Tas problemas jis nagrinėjo II-me Mokslo ir kūrybos simpoziume 1973 metais; dabar iškels naujų aspektų.

Suvažiavimas vyks Lietuvių namuose, 877 East 185 St., Cleveland, Ohio. Visuomenė kviečiama dalyvauti.

ST. PETERSBURG, FLA.

Balandžio 6 lietuvių klube pagerbta muz. Elena Rūkštelienė. Ji per pora metų vadovauja moterų oktetui, kurį sudaro sopranai: Uršulė Bliskienė, O. Galvydienė, Bronė Urbonienė ir Elena Bakutienė; altai: Elena Vizbarienė, Marta Grigienė, Stasė Steponkienė ir Petrė Juozaitienė; okteto pianistė Gražina Jozukaitienė. Muz. El. Rūkštelienės pagerbimo proga, klubo pirm. A. Karnius paprašė visus jai sugiedoti ilgiausių metų. Okteto vardu savo vadovę sveikino O. Galvydienė ir ta proga gražiai padeklamavo A. Aisčio eilėraštį Draugystė. Vėliau oktetas padainavo keletą dainų: Nemunėli, Nemunėli, Tėviškėlė, tėviškėlė, Šlama šilko vėjas ir Už jūrelių už marelių. Gražinos Jozukaitienės suorganizuota tautinių šokių grupė pašoko stilizuotą šokį Pas močiutę augau.

Balandžio 18 d. Lietuvių Bendruomenė lietuvių klube suruošė vyskupo M. Valančiaus 100 metų mirties minėjimą. Bendr. pirm. P. Stanelis pakvietė paskaitai F. Prekerį. Paskaita buvo gerai paruošta. P. Daukantas žemaitiška tarme paskaitė ištrauką iš vysk. M. Valančiaus raštų Palangos Juzė.

LIETUVIŲ OPEROS PREMJERA

Chicago Lietuvos Opera savo naujai premjerai pasirinko italų kompozitoriaus Donizetti operą "Meilės eliksiyas". Į lietuvių kalbą ją išvertė Stasys Santvaras. Operos premjera įvyko balandžio 19 d. Marijos aukšt. mokyklos salėje. Publikos prisirinko pilnutėlė salė.

Dirigavo Vytautas Marijošius. Chore dalyvavo net 54 dainininkai. Buvo matyti daug jaunų veidų. Solistų roles atliko pajėgūs dainininkai. Adiną dainavo G. Čapkauskienė, Nemorino - St. Wicik, karininko Belcore vaidmenyje buvo A. Brazis. Dr. Mulcamaros rolėje pasirodė A. Voketaitis. Adinos draugės Gianettos rolėje buvo M. Momkienė. Režisavo H. Beattie, talkinamas Ž. Numgaudaitis ir K. Oželio.

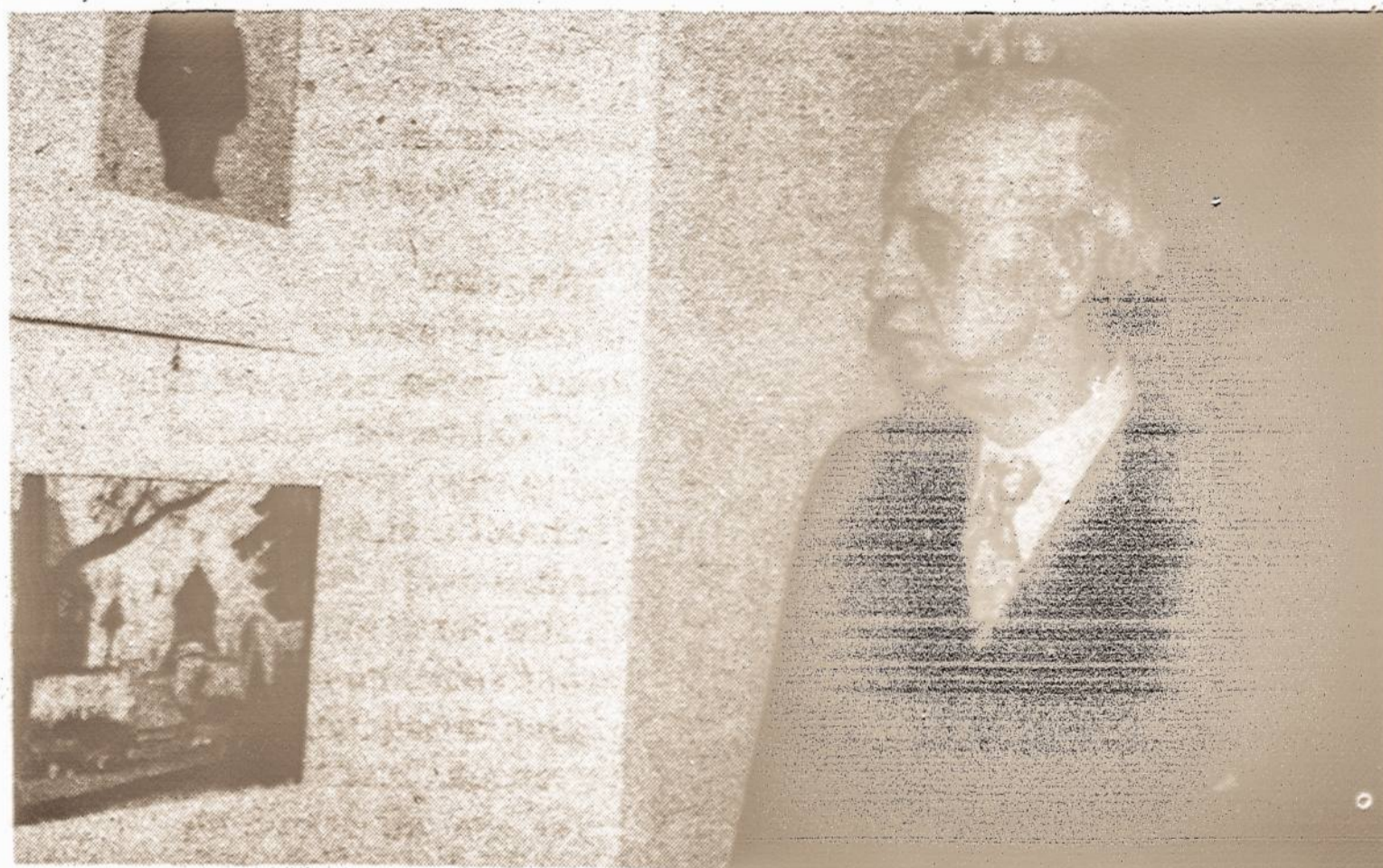
Operos chorą paruošė muzikai A. Vasaitis, Alice Stephens ir A. Gečas. Jų ir solistų pasirodymą paskutinėmis dienomis dar išlygino Vytautas Marijošius. Solistams ir chorui akompanavo muz. A. Jurgutis.

Chicagočiai dėkingi už šios operos paruošimą visiems dalyviams, bet ypač Operos valdybai, kurioje darbuojasi: pirm. V. Radžius, vicepirm. V. Momkus, I. Navickaitė, J. Vidžiūnas, sekr. R. Graužinienė, Vienybė, 1975 m. gegužės 2 d.

izd. V. Stropus, turto glob. J. Mockaitis.

CBS TV operą nufilmavo prieš premjerą - repeticijos metu, o į premjerą buvo atvykusi CBS vadovybė.

Po to dar buvo ir daugiau spektaklių.

Akt. Stasys Pilka prie dail. M. Dobužinskio sukurtos P. Vaičiūno dramatos "Aukso gromata" dekoracijų eskizo, kuris buvo išstatytas šio dailininko parodoje "Lietuva", atidarytoje balandžio 11 d. Čiurlionio galerijoje Chicagoje. Akt. Pilka kaip tik yra tekę vaidinti tame Lietuvos Valstybinio teatro pastatyje.

E. Šulaičio nuotr.

DAUGĖJA LIETUVIŲ

V. ZALATORIUS

Neseniai paskelbtais duomenimis šių metų pradžioje Lietuvoje gyveno trys milijonai ir 290 tūkstančių žmonių. Tai beveik 170 tūkstančių daugiau negu buvo per 1970 m. visuotinį gyventojų surašymą. Beveik visas gyventojų padaugėjimas yra iš gimimų skaičiaus, o ne dėl migracijos. Kasdieną Lietuvoje gimsta 150 kūdikių. Kiekvienam šimtui mergaičių tenka 105 berniukai. Taip gamta kovoja su trumpesniu vyrų amžiumi, kurio vidurkis Lietuvoje yra 67 m. (76 m. moterims).

Vilniuje dabar gyvena 433 tūkstančiai gyventojų, o Kaune 344 tūkstančiai. Klaipėda ir Šiauliai jau seniai persirito per 100 tūkstančių, o Panevėžys artėja prie šios ribos. Į didžiųjų lygą veržiasi Alytus su 44,000 sielų, o nuo jo ne per toliausiai atsilieka Kapsukas (buvusi Marijampolė) su 34,000. Daugiau kaip po 20,000 gyvena Jonavoje, Kėdainiuose, Tauragėje, Telšiuose ir Ukmergėje. Prie 20,000 ribos artėja Mažeikiai, Radviliškis ir Utena. Iš viso dabar miestiečių yra 56 iš 100. Manoma, jog iki 1990 m. jų skaičius pašoks iki 69. Amerikoje miestuose ir priemiestuose gyvena 75% žmonių.

Lietuvoje gimimų skaičius mažėja, kaip ir kitose pramonės šalyse. Jeigu 1960 m. tūkstančiui gyventojų teko 22,5 gimimų, tai 1974 tik 15,9, mažiau negu Amerikoje (18). Gal tai ir vis dar sunkiai sprendžiamos butų problemos išdava? Vidutinis lietuviškos šeimos dydis - 3,4 narių, Amerikoje - 3,6. Daugiau kaip pusė visų šeimų turi tik vieną arba nė vieno vaiko ir tik 1700 šeimų turi daugiau kaip 10 narių.

Klaipėda turistams

Besilankant Klaipėdoje šių metų pradžioje, buvo girdimos užuominos, kad miestą žadama atidaryti užsienio turistams. Balandžio 2-os Tiesoje buvo atspausdinta Eltos žinutė, kad Klaipėdoje pradės studinėti laivai su užsienio šalių turistais. Klaipėdos ekskursijų biuras esąs pasiruošęs sutikti svečius. Kol kas, atrodo, bus apsiribojama turistais iš laivų, nes mieste nėra tarptautinių standartų viešbučio. Siai jau pati Klaipėda atrodo neblogiau už Kauną, yra labai daug naujų statybų. Užsienio jūreiviai iš prekybos laivų jau seniai lankosi Klaipėdoje.

Avalynė

Viena iš deficitinių prekių Lietuvoje yra avalynė. Jos vis dar tebetrūksta, ypač iš odos vaikams. Guminio apavo pakanka. Batus gamina Eidukevičiaus odos ir avalynės įmonių susivienijimas Vilniuje ir Ukmergėje, Elnio gamykla Šiauliuose ir Raudonojo spalio fabrikas Kaune. Iš viso šios įmonės pagami-

... noriu nuoširdžiai padėkoti už šiltą mūsų delegacijos priėmimą. . .

Norvegijos parlamento pirm. G. Hansėnas po viešnagės Lietuvoje.

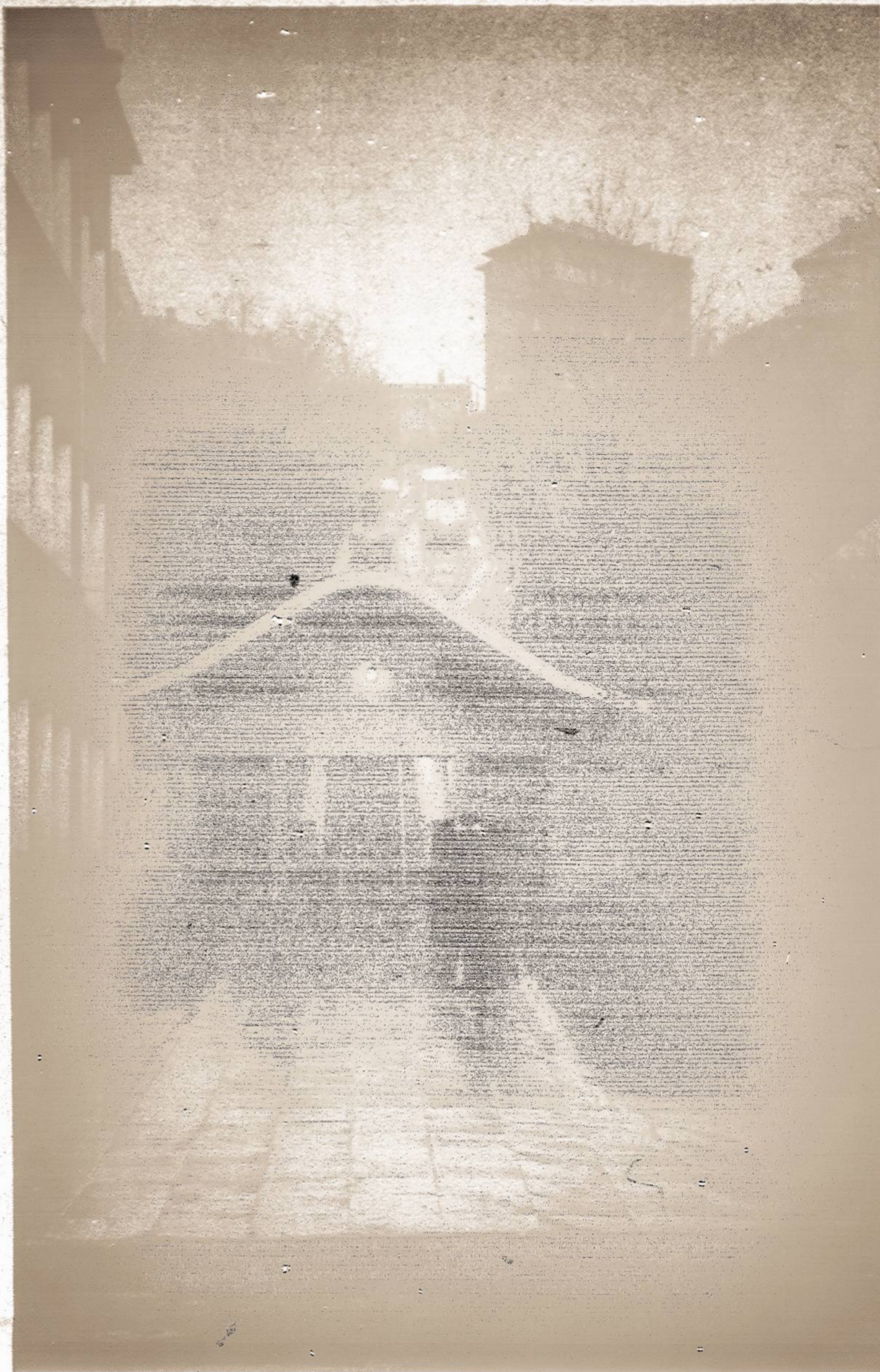
na maždaug 9 mil. porų odinės avalynės per metus. Tačiau vienas patikrinimas parodė, kad daugiau kaip trečdalis produkcijos yra brokas arba turi būti pervesta į žemėnę rūšį. Pirkėjams taip įkyrėjo prasižiojantys batai, kad jie ėmė juos siuntinėti į redakcijas. Štai pilietis I. Artemjevas iš Klaipėdos jau penktą kartą perka batus, bet vis negauna tokios poros, kuri ištvirtų bent dvi savaites. Vilnietis A. Stankus skundžiasi, kad jo žeminis batas išsižiojo penktą dieną po pirkimo. Tuo tarpu Lengvosios pramonės ministerijos odų ir avalynės pramonės skyriaus viršininko pavaduotojas S. Tovbinas su pasitenkinimu pareiškė, kad "kokybės klausimo padėtis stabilizavosi, nuostojo blogėjusi". Matyt, yra kažkokia žemiausia riba, kurios net avalynės gamintojai negali peržengti.

Viešnagė Lietuvoje

Šio skyrelio redaktoriui teko per praėjusias Kalėdų šventes ir Naujuosius Metus pabūvoti Lietuvoje. Reikia tikėtis, kad skaitytojams tas išeis tik į naudą, nes žinios apie Lietuvą dabar turėtų būti dar tikslesnės, dar gyvesnės. Tų pačių skaitytojų labui reikia pasakyti, kad autorius rado Lietuvą maždaug tokia, kokia ji šiame puslapyje jau keletą metų yra vaizduojama.

Beje ši jo viešnagė susilaukė nemaža dėmesio Amerikos lietuvių tarpe. Chicagos Naujienos balandžio 1 d. (!) paskyrė jai net vedamąjį. Deja, tas vedamasis veda skaitytojus ne į tiesos pažinimą, bet į melo klampynę. Įprastu naujienišku žongliravimu ten įtaigojama, kad jūsų redaktorius pradėjo bendradarbiauti Vilnyje, kad jis neva kažkada sakęs vedamojo autoriui, jog "komunistu jis niekad būti negalėtų, bet gyvenimas kažkaip jį stumia į komunistų glėbį".

Toliau tvirtinama, kad Zalatoriai "buvo priversti dėkoti" už savo viešnagę ir klausimą, iš kur giminės be valdininkų pagalbos gavo "gėlyčių". Kaltina Zalatorių, kodėl jis nepasiteiravo. Reikia pasakyti, kad čia jau nebe rašytojiška fantazija, bet orveliškas kalbos naudojimas atvirkščia prasme. Panašiai kaip anglų rašytojas G. Orvelis tyčiojosi iš Stalino laikų terminologijos, kur "taika" reiškė karą, "laisvė" - vergovę, "lygybė" - partijos diktatūrą, taip ir Naujienų vedamąjį, į įprastą žmonių kalbą išvertus, reikia suprasti šitaip:

LAIKO NEPALIESTAS. - Kauno fumikulierius kurį Lietuvos Enciklopedija buvo jau palaidojus, vaikšto į Žalikalnį kaip vaikščiojęs. Nuotrauka daryta praėjusių metų gruodžio 29 d. V. Zalatorius.

Zalatorius Vilnyje nebendradarbiavo ir nebendradarbiauja. Su vedamojo autoriumi jis niekad jokių pokalbių nėra vedęs ir ne tik jam, o stačiai niekam nėra sakęs, kad gyvenimas "jį stumia į komunistų glėbį".

Kuriam aiškintis?

Zalatorių niekas "nevertė" už viešnagę dėkoti, bet taip jau juos tėvai ir mokytojai auklėjo, taip jau tuose kraštuose, kur jie gimė, augo, subrendo ir gyvena, įprasta (ko gero net visam pasauliui!) - padėkoti šeiminiškams už svetingumą.

Kai dėl "gėlyčių", tai imk ir pataikyk man! Paprastai gi, gaudamas gėlių neklausai, kur pirka? Bet Zalatorius smalsus. Ėmė ir pasiteiravo pas savo giminaičius. Tie paaiškino, kad yra Vilniuje gėlių parduotuvė, kur gruodžio mėn. buvo pardavinėjami gvaizdikai po pusantro rublio už vieną. Ten jie jų ir gavo. Specialaus leidimo ar pažinčių nereikėjo.

Tai va, ką Naujienų vedamasis norėjo pasakyti! O gal tai buvo tik pirmojo balandžio pokštas? Tik kad šiam laikraščiu pirtas balandis išstisus metus!

Apie žmogų, kuris stovi už šio Naujienų vedamojo, Pasaulio lietu-

vis, gruodžio mėn. štai ką raše:

... "dvigubas herojus", kuris 1929 gegužės 6 kartu su kitais dviem savo bendradarbiais surengė atentatą prieš nepriklausomos Lietuvos min. pirm. Augustiną Voldemarą, vėliau stojo savanoriu į tarptautinę komunistų brigadą ir jos eilėse kovojo prieš Ispanijos gen. Franką, o atvykęs į JAV, dabar savo laikraštį visus moko "lietuviško patriotizmo".

Naujienų vedamojo pradžioje yra dėstoma, kaip Zalatorius atvažiavo į Ameriką. Gal vedamojo autorius teiktusi atskleisti daug įdomesni klausimą, būtent, kaip minėtasis "herojus" pateko į šį kraštą, kuriam jis ir jo laikraštis visa savo dvasia yra svetimi.

Atrodo, kad toks naujieniškasis "Žurnalizmas" plinta lyg maras. Štai vienas mūsų respektabiliausių leidinių, Chicagos Draugas, balandžio 11-tą išidėjo žinutę, kurioje rašoma, kad Maskvos radijas komentavo Zalatoriaus džiaugsmingą pareiškimą apie didį Lietuvos progresą, gražų gyvenimą ir kad visi žmonės tuo džiaugiasi ir yra labai patenkinti. Čia jau kvepia kažkokia

(Pabaiga 7 puslapy)

Vienybė, 1975 m. gegužės 2 d.

Žemaitijos liaudies meno paroda Telsių kultūros namuose.

Lietuvos muzikos suvažiavime [iš kairės į dešinę] - meno veikėjai Operos ir baleto teatro vyr. chormeisteris A. Krogertas, ilgametis Panevėžio liaudies operetės vadovas, M. Karka, Operos ir baleto teatro orkestro artistas V. Skripkauskas, LTSR liaudies artistai Lietuvos kamerinio orkestro vadovas ir dirigentas S. Sondeckis ir Valst. konservatorijos profesorius K. Kavėckas suvažiavimo pertraukos metu.

ZALATORIUS (Tąsa iš 6 puslapio)

koordinuota akcija tarp Naujienų ir Draugo apšmeižti Zalatorių, kuris jokio kontakto su Maskvos radiju neturėjo ir neturi ir kuris jokių džiaugsmingų pareiškimų apie didį Lietuvos progresą ir visų žmonių džiaugsmą niekam nėra padaręs. Tokio hiperbolės yra tiesiog svetimos jo kalbos būdai.

Kyla klausimas, kodėl šita melo ir šmeižtų kampanija vedama ir kas ją inspiruoja? Vienas galimas atsakymas į šį klausimą buvo atspausdintas to paties Draugo vedamajame prieš pusmetį. Ten apie liežuvinius superpatriotus taip rašoma:

Reikalui esant, jie gali būti fanatiškiausi kovotojai prieš bolševizmą, gali mokyti tikrus patriotus patriotizmo ir "kovos prieš bolševikus" metodų. Tokių agentų yra ne tik tai didžiuosiuose krašto laikraščiuose, bet ir tautinių mažumų bei emigrantų spaudoje. Akcijos tikslas - sukelti tarpusavio rietenas, ugdyti tokį "patriotizmą", kad emigrantai, užuot kovoję su priešais, kovotų tarp savęs. . . Panašiu būdu skaldomos jaunimo organizacijos ir net etninių grupių mokyklos.

Vienybė, 1975 m. gegužės 2 d.

Agentų sufanatizuoti ir jų vedami "patriotai" eina užrištomis akimis iki duobės krašto, kol į ją įpuola. . . Kadangi emigrantų ir tautinių grupių silpninimo akcija dažniausiai sutinka su tų šalių, kur emigrantai gyvena, nutautinimo politika, tai kai kurių kraštų švietimo ir saugumo institucijos bolševikų pastangoms naikinti tautinių grupių vienybę nepasipriešina, o kai kuriais atvejais net paramia ar finansuoja".

Atrodo, kad vedamojo autoriui tik reikia ištiesti ranką per pertvarą, kuriomis Draugo redaktoriai vienas nuo kito atskirti, ir jis pagautų kiršintoją už rankos.

Bet gal ten koks avinas nežino, ką daro?! Tik tokiu atveju jam rimtame patriotiškame laikraštyje ne vieta. Jis geriau eitų dirbti po savo iškaba - į Naujienas.

Baigiant, norisi įspėti skaitytojus, kad, jeigu jie ateityje pamatys dar vieną žinutę, skelbiančią, jog Zalatorius pasirodė per spalvotą Pekingo televiziją (kurios nėra) ir liaupsino Mao Tsetungą, netikėti, nes žinutės autorius bus norėjęs pasakyti visai ką kitą.

NAUJOS KNYGOS LIETUVOJ

Martynas Mažvydas. *Pirmoji lietuviška knyga* (Vilnius, 1974 m., 347 psl., -15,000 egz.). Čia rasime fotografuotą 1547 m. jos leidimą, transliteruotą tekstą, o taip pat K. Korsako, M. Ročkos straipsnius apie M. Mažvydą ir jo raštus, M. Mažvydo laiškus.

Petronėlė Česnulevičiūtė. *Šimtas teatro mįslių* (Vilnius, 1974 m., 375 psl., 15,000 egz.) Patraukliai parašytas pasakojimas jaunimui apie teatro meną.

Genovaitė Raguošienė. *Šimtas knygos mįslių* (Vilnius, 1974 m., 440 psl., 15,000 egz.). Taip pat jaunimui skiriamas leidinys apie rašto, knygos, bibliotekos istoriją ir dabartį.

Vacys Reimeris. *Užatlantės laiskai* (Vilnius, 1974 m., 394 psl., 15,000 egz.). Gausiai iliustruota.

VILNIUJE KAROLINIŠKIŲ DRAUSTINIS

Vilniečiai ir sostinės svečiai žavisi ne tik įdomiu Vilniaus senamiesčiu, išraiškingais naujais gyvenamaisiais rajonais, bet ir miesto teritorijoje esančiais puikiais natūraliais želdynais. Tiek gamtiniu, tiek estetišku požiūriu bene vertingiausias miesto želdynas - Karoliniškių gamtovaizdinis draustinis, išsidėstęs dešiniajame Neries upės krante, priešais Vingio parką.

Draustinis pasižymi vaizdingu banguotu reljefu, suskaidytu siauromis daubomis ir giliomis griovomis. Liūčių metu jomis sruvena upokšniai. Čia yra daugybė stačių šlaitų, skardžių ir atodangų. Todėl atskirose vietose susidarė įvairios ekologinės sąlygos ir išsivystė skirtingos augalų bendrijos.

Karoliniškėms būdingi pavieniui ir kompaktiškoms grupėms augantys šimtamečiai ažuolai, įvairaus amžiaus bei dydžio pušynėliai ir alksnynai. Šlaitų viršutinėse dalyse veši ažuoliukai, liepaitės ir lazdynai apačioje - ievos, o daubose - žibutės, pipirlapės, kitokie reti žoliniai augalai.

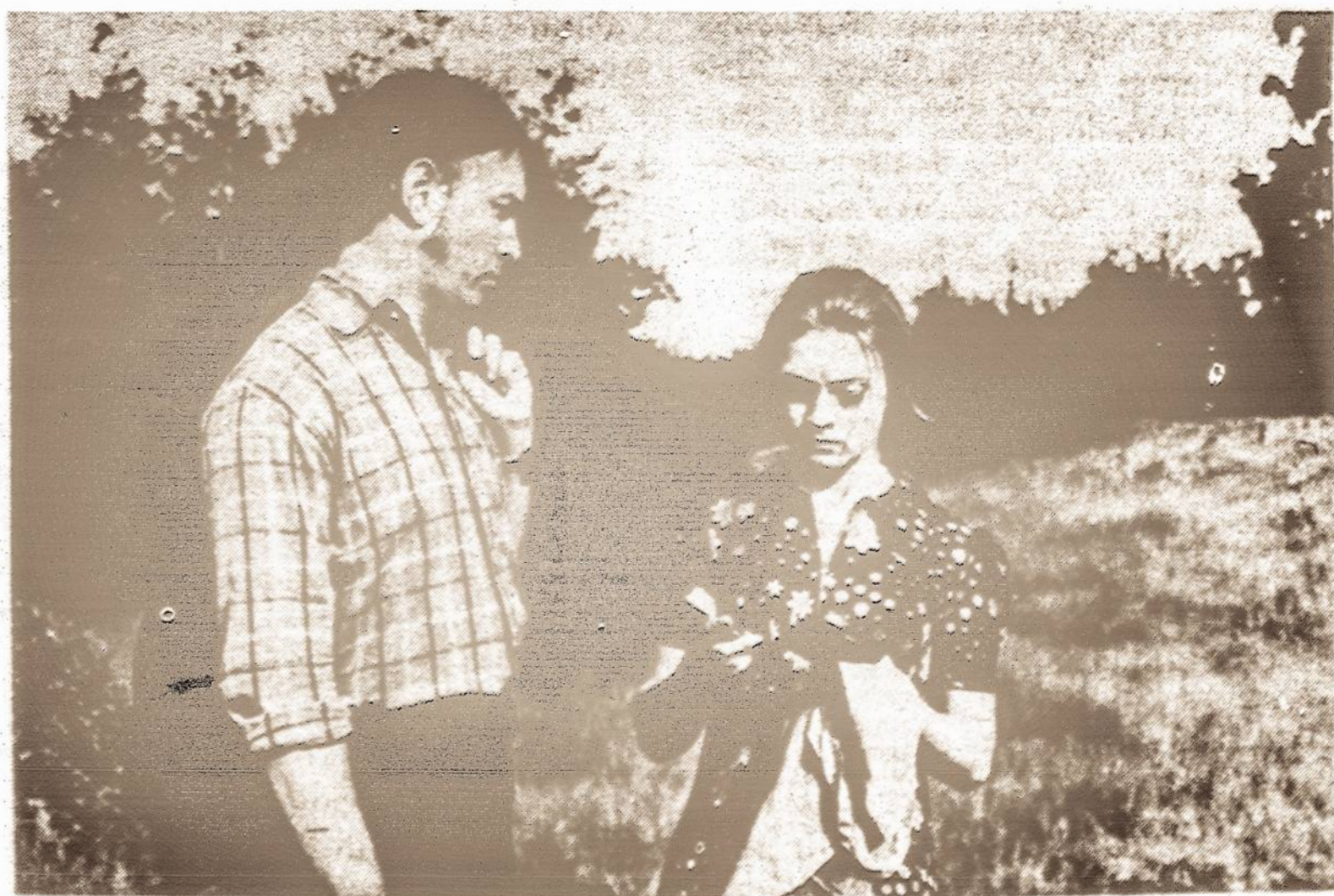
Draustinyje gausu mažų atvirų erdvių. Vienas jų supa pušynėliais apaugę šlaitai, kitas formuoja krūmuoti skardžiai, o dar kitos - iš rytų ar pietų pusės - yra atidengtos į

Neries slėnį. Nuo vidurinės terasos pakilumų ir viršutinės pakraščiu atsiskleidžia plačios panoramos į Vingio parką, centrinę miesto dalį ir Antakalnio bei Žirmūnų rajonus.

Dar prieš keletą metų Karoliniškių draustinis buvo Vilniaus priemiestis. Jame mėgdavo pasivaikščioti gretimo Žvėryno ir centrinės miesto dalies gyventojai, o pavasari pasikaitinti saulėje ar rudenio paryšutauti čia užklysdavo jaunimas ir iš kitų rajonų.

Pastačius Lazdynus ir baigiant Karoliniškių gyvenamąjį rajoną, draustinio lankytojų labai pagausėjo, atsirado daugiau pramintų takų, ištryptų pievelių ir apgriautų šlaitų.

Todėl praeitais metais Vilniaus miesto vykdomasis komitetas kartu su Gamtos apsaugos komitetu ir Architektų sąjunga organizavo konkursą Karoliniškių gamtovaizdžio draustinio sutvarkymo, apsaugos ir tikslingo panaudojimo geriausiam projektui išaiškinti. Buvo paruošti trys projektai, iš kurių geriausiu pripažintas ir premijuotas Lietuvos Statybos ir architektūros mokslinio tyrimo instituto bendradarbių projektas (autoriai - architektai L. Dringelis, L. Vaičiaitė, inžinierius R. Pilkauskas). **Antanas Tauras**

Kadras, iš naujo Lietuvos kino studijos meninio filmo "Perskeltas dangus". Polina - L. Virolainen, Steponas Kreivenas - A. Šurna.

SPORTAS

Edvardas Šulaitis

Sporto žaidynės Chicagoje

Balandžio 19-20 dienomis į Chicago buvo sulėkę šimtai lietuvių sportuojančio jaunimo, kuris čia varžėsi krepšinyje ir tinklinyje. Čia rungtyniavo vyrai, moterys ir jaunimas. Buvo atvykę sportininkai iš New Yorko, Bostono, Toronto, Clevelando, Detroito bei kitų tolimų vietų. Vieni važiavo autobusais, kiti automobiliais, traukiniais, o dalis net lėktuvais skrido.

Šeštadienį bei sekmadienį trijose Chicagos salėse girdėjosi sportininkų šauksmai, švilpukai, džiaugsmo, na, kartais ir pykčio pasireiškimai. Tai buvo 25-sios iš eilės Š. Amerikos lietuvių sporto žaidynės, kurios buvo pradėtos 1950 m. Toronto mieste Kanadoje.

Šių žaidynių programiniame leidinyje tilpo šio kontinento lietuvių sporto vadovybės - SALFASS pirm. dr. E. Ringaus žodis, kuriame jis sako:

"SALFASS 25 metų gyvavimo sukaktis yra malonus reiškinys mūsų išeivijos gyvenime. Šios sporto organizacijos vientisinis išsilikimas rodo mūsų norą burtis ir dalyvauti lietuviškose gretose. Gausus komandų dalyvavimas SALFASS metinėse varžybose yra džiaugsmingas pavyzdys visiems, kuriems rūpi mūsų jaunimo išsilikimas lietuviškoje dvasioje. Tegul jis būna pavyzdžiu tėvams ir jaunimui, kurie jau šalinasi nuo savo etninio kamieno. Džiugu, kad mūsų sporto organizacijoms priklauso ne tik pirmos generacijos prieauglis, bet irgi vaikai tėvų, atvykusių daug anksčiau. Maža to, sportinės organizacijos pritraukia į savo prieglobstį jaunimą ir mišrių šeimų. Šiose organizacijose jie lyg grįžta prie lietuviško kamieno."

Šias žaidynes pravedė Chicagos LSK Neris, o organizacinį - vykdomąjį komitetą sudarė: Albertas Liškūnas, Zigmas Degutis ir Žigmantas Žiupsnys. Iš viso čia buvo užsiregistravusios 58 komandos, tačiau, gaila, kai kurios atkrito paskutinėmis dienomis. Neatvyko nė 1974 m. Š. Amerikos vyrų krepšinio meistris - New Yorko LAK. Tačiau kai kurios dalyvavusios komandos ar paskiri žaidėjai buvo tikrai aukšto lygio ir žiūrovai (kurių buvo ne taip jau daug) neturėjo progos nuobodžiauti. Gaila, kad šeštadienį teko kartais rungtyniauti vienoje salėje tuo pačiu metu net 6 komandoms (vykdavo trejos rungtynės), kas, aišku, trukdė žaisti, o taip pat sekti sportininkų pasirodymus. Bet rengėjai, neturėdami lėšų pasamdyti daugiau salių, turėjo tenkintis gana kukliomis sąlygomis.

Plačiau apie žaidynes - kitame numeryje.

SPORTAS TRUMPAI

- New Yorko Atletų klubo vyrai krepšinininkai buvo nuvažiavę į Bostoną, kur rungtyniavo su So. Bostono Liet. Piliečių draugijos komanda. Rungtynes laimėjo šeimininkai, supliėkdami New Yorką 114:99. Newyorkietis G. Miklas čia sumetė net 42 taškus.

- Chicagoje veikia Lietuvių Lauko Teniso Klubas, kuris neseniai išsirikino naują valdybą. Ją sudaro: V. Pauperas, K. Mikonis, V. Grybauskas, G. Rimkūnienė, J. Mikonienė, Z. Mereckis. Sekančiame sezone klubas numato suorganizuoti V. Vakarų apyg. pirmenybes ir pabaliečių varžybas.

- Povilas Tautvaišas davė simulantą Evanston, Ill. Žaisdamas prieš 14 dalyvių, jis čia pasiekė 11 su puse taško.

- Chicagos liet. Šachmatų komanda dalyvauja vietinėse pirmenybėse. Iki šiol jai sekasi gerai ir stovi pirmoje vietoje. Jeigu laimės paskutinės dvejias rungtynes, tai taip ir liks pirmąja šių pirmenybių lentelėje.

- B. Plučaitė ir G. Nešukaitytė dalyvavo Kanados jaunių stalo teniso pirmenybėse. Jos čia atstovavo Ontario provincijai ir ši komanda užėmė pirmąją vietą. Pavienėse varžybose Plučaitė laimėjo II vietą (17 m. grupėje). Nešukaitytė išėjo nugalėtoja 13 m. grupėje ir buvo antroji 15 m. klasėje.

Dvi tautinių šokių grupės London, Anglijoje turi šeštadieninę Londono lietuvių mokyklą. Vieną jų sudaro mokiniai nuo 5 metų amžiaus iki 14. kitą - vyresnieji. Repetuojama Šv. Kazimiero parapijos salėje. Tautinių šokių moko F. Senkuvienė, A. Pukštytė ir A. Stepanienė, o grupių pasirodymais rūpinasi V. Jurienė, 421 Hackney Rd., London, E. 2. Šiomet šokėjai yra pakviesti į du anglų renginius.

JAV Imigracijos Departamentas vėl yra atkreipęs dėmesį į 1941-45 m. įvykius Tarybinėje Lietuvoje. Kąkurie lietuviai įvairiose valstijose susilaukė klausimų apie žydų kalinimą bei jų žudymą. BALFo pirm. M. Rudienė yra pareiškusi protestą Imigracijos Departamente Washingtone dėl jo pareigūnų neteisėto elgesio. Kad BALFas turėtų daugiau duomenų šiam reikalui ginti, pakviestieji tokiems apklausinėjimams prašomi pranešti BALFo Centrai, 2606 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

SILVER BELL BAKING CO.

A. Radziūnas, savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona, pyragai vedybiniais ir kitokiems pokyliams.

Tel. 779-5156

43-04 JUNCTION BLVD., CORONA, QUEENS, N. Y. 11368

HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY • MUTUAL FUNDS • INSURANCE

Perkant ar parduodant namus, išnuomojant butus, įgyjant apdraudus, federalinių ir valstybių [Income Tax] užpildymu, pirkimui piniginių perlaidų [Money Orders] ir įvairiausiais kitais reikalais, - kreipkitės į

JOSEPH ANDRUŠIS

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, NY 11421

Bilietai parduodami visomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas

Telef. VI 7-4477

Atdara kasdien nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudus ir visais reikalais kreipkitės į

John Orman Agency

REAL ESTATE & INSURANCE

PILDOMI MIESTO, VALSTYBĖS IR FEDERALINĖS VALDŽIOS MOKESČIŲ PAREIŠKIMAI.

Geriausias patarnavimas

110-04 JAMAICA AVE., RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-1800

WINTER GARDEN TAVERN, INC.

VYT. BELECKAS Savininkas

SALE VESTUVĖMS IR KITOKIOMS PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

Tel. EVergreen 2-6440

1883 MADISON STREET • BROOKLYN, N. Y. 11227

PETRAS OLEKA

1975 m. balandžio 17 d., eidamas 80-uosius metus, mirė ilgametis lietuvių operos solistas ir režisierius, Lietuvos Valstybinės konservatorijos pedagogas Petras Oleka.

Petras Oleka buvo gimęs 1895 m. spalio 28 d. Maskvoje, gydytojo šeimoje. Baigęs gimnaziją, kurį laiką studijavo Maskvos universiteto medicinos fakultete, kartu mokydamsis dainavimo.

1918 m. jis grįžo į Lietuvą ir apsigyveno Kaune. Vienas iš Kauno operos teatro kūrėjų P. Oleka dainavo ir pirmajame "Traviatos" spektaklyje. Nuo to laiko dirbo Kauno Valstybės teatre ištisus 25 metus. 1925-1926 m. buvo tobulintis Italijoje ir Prancūzijoje, gastroliavo užsienyje.

P. Oleka sukūrė ryškius operos personažus: Borisą ("Borisas Godunovas"), Mefistą ("Faustas"), "Galickį" ("Kunigaikštis Igoris"), Don Bazilijų ("Sevilijos kirpėjas"), Šaltaną ("Caras Saltanas"), Leporelį ("Don Juanas") ir kitus.

1929 m. P. Oleka pradėjo režisieriaus darbą Kauno Valstybės teatre. Dirbdamas šiose pareigose, jis pastatė apie 20 operų, tarp jų

"Bohemą", "Otėlą", "Kitežą", "Gražiną", "Radvilą Perkūną", "Kaimą prie dvaro" ("Pagirėnai"), atnaujino 13 kitų operų pastatymų. 1936 m. Buenos Airese teatre pastatė M. Musorgskio "Borisą Godunovą" ir N. Rimskio-Korsakovo "Carą Saltaną" ir "Kitežą".

1929 m. P. Oleka pradėjo dirbti ir pedagoginį darbą Kauno muzikos mokykloje. 1933-1949 m. dirbo Kauno konservatorijoje, nuo 1949 m. iki mirties - Lietuvos Valstybinėje konservatorijoje. Jis paruošė didelį būrį dainininkų, kurie tebedirba Lietuvos TSR muzikiniuose teatruose.

Be artistinio ir pedagoginio darbo, P. Oleka parašė metodinių mokslinio tyrimo veikalų, yra harmonizavęs lietuvių liaudies dainų, dalyvavo konservatorijos visuomeninėje veikloje. Jo muzikinė bei visuomeninė veikla pažymėta medaliais ir garbės raštais.

Velionio P. Olekos palaikai buvo pašarvoti Valstybinės konservatorijos Didžiojoje salėje. Atsisveikinimas įvyko šeštadienį, balandžio 19 d. Palaidotas balandžio 20 d.

M. K. ČIURLIONIS

Tąsa iš 9 psl.

čiai knygų, turtingas Čiurlionio rinkinys, 250 puslapių rankraštis apie Čiurlionio gyvenimą ir kūrybą...

Šių eilučių autoriui teko aplankyti Ožę dabartiniame jo bute, Griunau priemiestyje, Eibsee str. 6. Trys kambariai pilni knygų, sienos papuoštos dešimtimis savų paveikslų, kur, kaip ir Čiurlionio tapyboje, muzika prabyla spalvomis. Medžiagos apie Čiurlionį vėlgi sukaupta labai daug. Drauge su vokiečių televizijos operatoriumi Haraldu Gebeliu sukūrėme dokumentinį filmą apie Ožės darbą, jo ryšius su Čiurlioniu. Šį filmą pademonstravome baltistų konferencijos metu.

... Tik per stebuklą bombardavimo metu nežuvo J. Čiurlionytės Ožei dovanoti Čiurlionio muzikiniai sąsiuviniai. Mat, dailininkas juos buvo paskolinęs savo bičiulei K. Miuler-Hiuls, su kuria drauge atėjo į konferenciją. Baltistai išgirdo K. Miuler-Hiuls atliekamą Čiurlionio preliudą, kurį pirmą kartą pianistė skambino 1945 m. rudenį Berlyne vykusiose iškilmėse fašizmo aukoms pagerbti. Muzikė papasako-

jo baltistams, jog jau pačiais pirmaisiais pokario metais ji ir jos kolegos įvairiomis progomis skambindavo Čiurlionio kūrinius.

Nors konferencija visų pirma buvo skirta M. K. Čiurlioniui paminėti, bet ir likusi programos dalis teikė nemažą naujo. Leipzigo K. Markso universiteto profesorius R. Ekert supažindino su naujais baltistikos radiniais. Mokslininkas referavo apie nežinomą XIV a. antrosios pusės senosios prūsų kalbos tekstą, aptiktą Šveicarijoje, Bazelio viešojoje bibliotekoje, ir 1971 m. Vilniaus V. Kapsuko universiteto bibliotekoje surastą 300 metų senumo tekstą pietų žemaičių tarme.

Konferencijos programą pajavairino ir VDR nacionalinės sorbų mažumos atstovų medžiaga. Dienraščio "Nova Doba". (Baucenas) skyriaus vedėjas M. Felkelis papasakojo apie savo kelionę po Latviją ir Estiją su valstybinių sorbų liaudies ansambliu. Savo viešnagės Lietuvoje išpuodžius nuotaikingai perteikė sorbų pionierių žurnalo Plomjo, užmezgusio ryšius su Vilniaus Geniu, vyriausiasis redaktorius K. Kravcas.

ĮVAIRIOMS PROGOMS GĖLIŲ GAUSITE

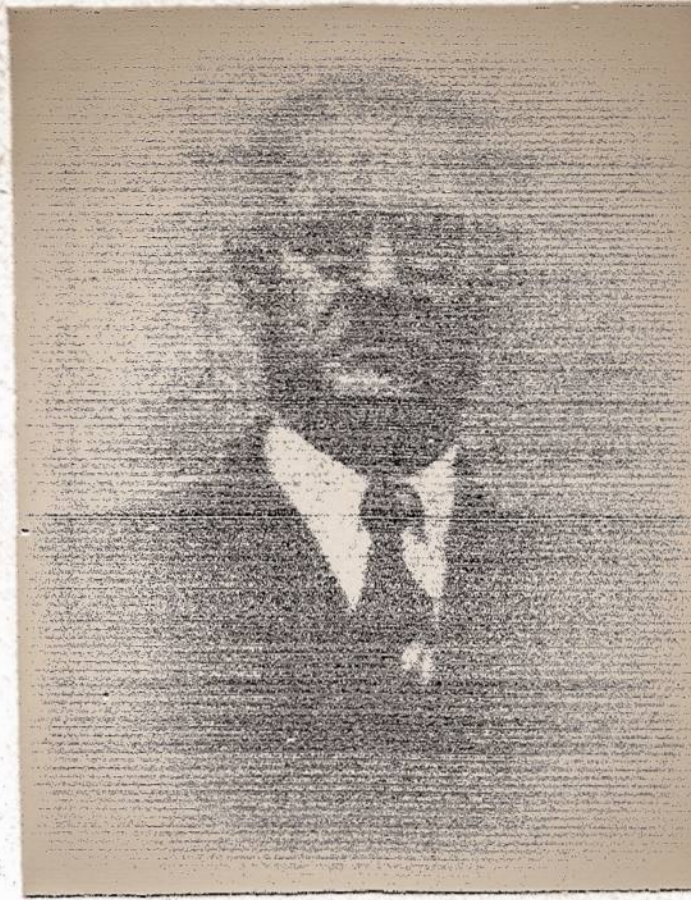
ALICE'S FLOWER SHOP

107-04 JAMAICA AVENUE, RICHMOND HILL, N. Y.

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454. Vakare 835-4149.

ČIA RASITE NUOŠIRDŲ LIETUVIŠKĄ PATARNAVIMĄ.

Vienybė, 1975 m. gegužės 2 d.

A. a. Juozas Kralikauskas, didis patriotas, visuomenininkas, labdaris ir pasišventęs kovotojas dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės, mirė balandžio 28 d. sulaukęs gilios senatvės. Palaidotas gegužės 1 d. Newarke, N. J., kur jis ilgą laiką gyveno. Juozas Kralikauskas gimė 1878 m. liepos 21 d. Asiuklės kaime, Balbieriškio valsč., Marijampolės aps. Į Ameriką atvyko 1893 m. liepos mėn. ir čia praleido savo turiningo gyvenimo 81 metus. Lietuviai neteko Suvalkijos lygumų ažuolo, didžio lietuvių, sulaukusio ilgo 97 metų amžiaus.

Nuliūdime paliko dukrą Reginą Mazaica, tris anūkes ir sūnų adv. Joseph Kralik III.

SLA 38 KP. SUSIRINKIMAS IR "KUGELIO BALIUS" BIRŽ. 15 D. 2 V. P. P.

SLA 38 Kp. susirinkimas ir "Kugelio balius" įvyks birželio-June 15 d. 2 v. p. p. SLA 38 Kp. Finansų sekretorės naujai įrengtoje salėje, 140-02 - 84th Drive, Jamaica, N. Y. Važiuojant IND traukiniu E arba F išlipt Van Wyck Stoty. BMT Jamaica JQ traukiniu važiuojant arba Jamaica busu važiuojant išlipt Queens Blvd. Keletą blokų paėjėt arba privažiuot Queens Blvd. autobusu. Išlipt prie SAS namo.

PATAISYMAS

Savo prisiminimuose, tilpusiuose Vienybės š/m balandžio 18 d. numeryje, buvau rašęs, jog Lietuvos kampelis Sūduva, kuriame 18 šimtmečio pradžioje kelis metus trukęs maras buvo išnaikines du trečdaliu jo gyventojų, buvo vėl kolonizuotas pakraščiu žmonėmis ir jame vėl gyveno (reikia suprasti 20-tame šimtmetyje!) apie 350,000 lietuvių.

Šitas skaičius Vienybėje buvo atspausdintas dešimteriopai sumažintas, atseit 35,000. Padaryta žymi klaida, viešai metusi mano asmeniui nenusivokimo šešėlį.

Jus gerbiąs
Vladas Lišauskas

Red. Pastaba: Atsiprašome autorių. Matomai, vienas nulis iš rinkinio iškrito.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Funeral Directors

Juozas Kavaliauskas

LICENSED PENNSYLVANIA AND NEW JERSEY

1601 S. SECOND STREET

PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: DEwey 4-5136

Charles J. Roman Funeral Home

WILLIAM H. BEARD, SUPERVISER

1113 MT. VERNON ST., PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: POplar 5-4110

M. P. Ballas Funeral Home

ALB. BALTRŪNAS-BALTON

660 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y. 11211

NOTARY PUBLIC

Tel. STagg 2-5043

Joseph Garszva

UNDERTAKER AND EMBALMER

JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 BEDFORD AVE., BROOKLYN, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAMS

VIENYBĖ

Amerikos Lietuvių piliečių klubas Suffolk County, Inc., savo narių visuotinį susirinkimą šaukia gegužės 11 d. 2 val. pp. Steuben Hall patalpose, 6 Brightside Ave., E. Northport, N. Y., visiškai prie geležinkelio stoties. Klubas planuoja pirkti žemės, kur galėtų pasistatyti reikalingus pastatus ir juos įrengti taip, kad jie tarnautų Klubo tikslams. Žemės pirkimą ir statybą norima finansuoti, Klubo nariams ar Klubui prijaučiantiems pašaliniam asmeniui pasirašant pasižadėjimo lakštus. Dabar Klubu valdyba rūpinasi, kad Klubu nariai, susipažinę su nuosavybės įsigyjimo planais, pareikštų savo nuomonę. Klubu valdyboje pirmininku yra adv. Valdas Duoba, sekretorė Dana Jakas. Jos adresas: 24 Winston Drive, Smithtown, N. Y. 11787.

VLIKas šių metų gegužės 11-17 savaitę paskelbė Romo Kalantos savaitę. Šia savaitę norima priminti trejų metų sukaktį nuo Kalantos susideginimo Kaune. VLIKas kviečia lietuvius prisiminti Romą Kalantą ir visus kitus, kurie mirė dėl Lietuvos laisvės.

Vincas Mamaitis, buvęs Amerikos Lietuvių Muzikų Sąjungos ilgametis valdyboj ir Muzikos Žinių redaktorius, šiais metais mini savo muzikinio darbo 50 metų sukaktį. Gražiausią savo gyvenimo laikotarpį jis yra panaudojęs lietuvių dainos puoselėjimui, yra darbavęs chorų organizavime Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Amerikoje. Muzikas Mamaitis nuo 1962 m. vargonininkauja Elizabeth, N. J. lietuvių parapijoje ir vadovauja chorui, kuris yra dalyvavęs visose Amerikos lietuvių dainų šventėse ir talkinęs

Mamaičio pastangomis surengtose JAV rytinio pakraščio lietuvių dainų šventėse. Šiomet jo vadovaujamas choras atliks programą, kuri bus skirta Elizabeth, N. J. parapijos 80 metų sukakties šventės progai.

III Jaunimo Kongresui iš New Yorko apygardos patvirtinti trys kandidatai: Marytė Matulaitytė, Birutė Garnytė-Radzivanienė ir Vytautas Radzivanas. Jaunimo atstovų rinkimų komisija taip pat patvirtino kandidatus į JAV lietuvių jaunimo sąjungos tarybą. Kandidatais yra: Ramona Ašenbergaitė, Marytė Matulaitytė, Rasa Milukaitė, Algis Norvila ir Jonas A. Vainius. New Yorko jaunimas renka atstovus į Jaunimo kongresą ir Sąjungos tarybą. Balsavimuose dalyvauja per 200 jaunimo nuo 16-30 m. amžiaus.

Dail. Jurgis Juodis su žmona iš New Yorko išsikėlė gyventi į Floridą. Jo adresas ten bus: 275 So. Tessier Drive, St. Petersburg Beach, Fla. 33706. Gyvendamas New Yorke, dail. Juodis yra gyvai dalyvavęs lietuvių veikloje. Jis čia yra sukūręs daug paveikslų, kuriuos newyorkiečiai yra matę čia vykusiose parodose ar laikraščių iliustracijose.

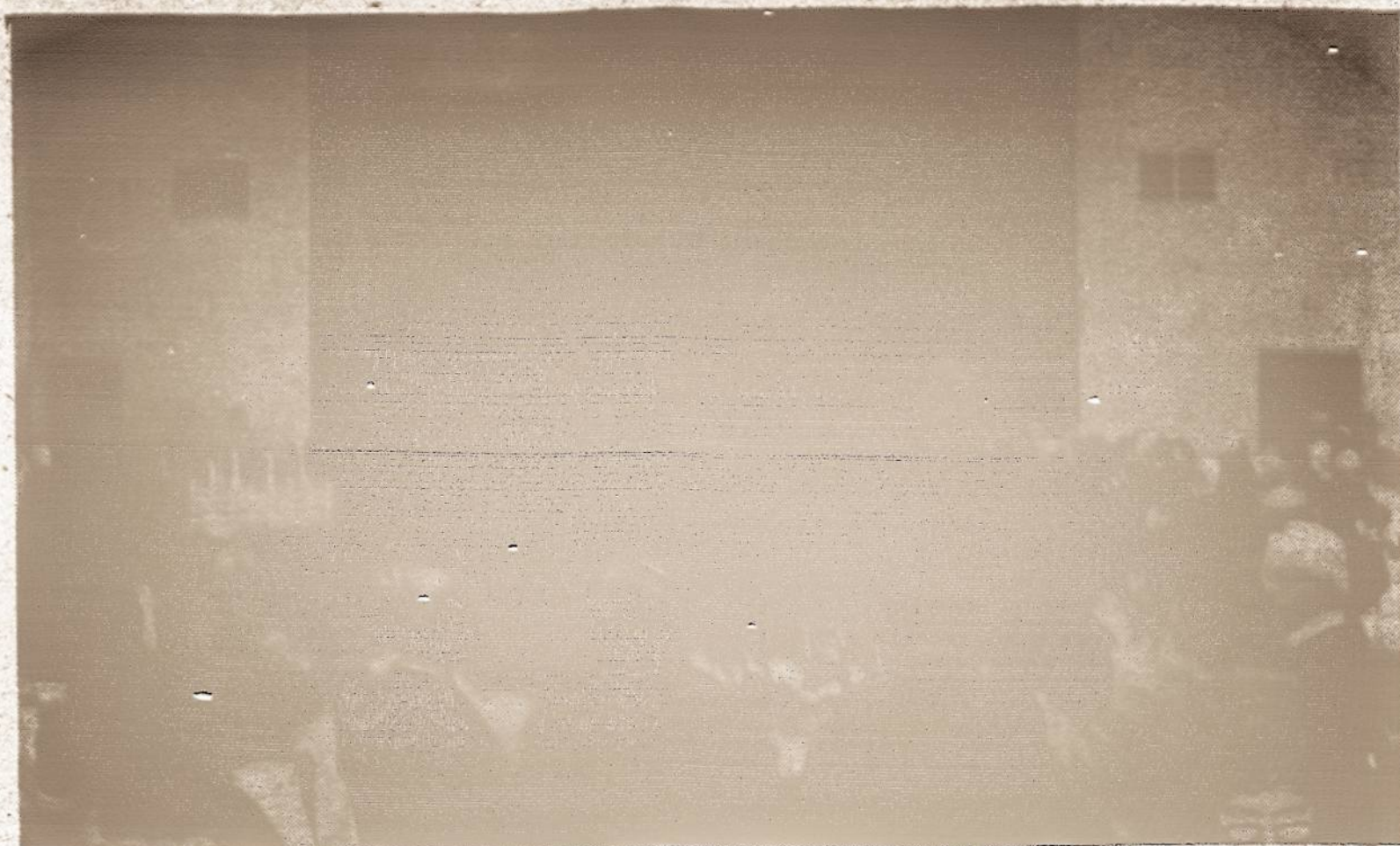
Sol. Mečislovas Razgaitis vėl pradėjo dainuoti operoje Regina ir todėl savo individualinį koncertą, kuris turėjo įvykti gegužės 11 d., nukelia į rudenį.

Emilija Putvytė, šaulių veikėja, skaitys paskaitą Simo Kudirkos vardo šaulių Kuopos rengiamame trėmimų minėjime birželio 15 d. Kultūros židinyje, Brooklyne.

LLD 7 Kuopos valdyba ir dalis gegužės 4 dienos susirinkimo dalyvių su savo ilgamete nare Marija Akeleiene - [pačiame viduryje], kuri buvo trumpam atvykusi iš Floridos ir sugrįžo ten jau nuolat apsigyventi sukurusi šeimą su A. Žaliaduoniū, taip pat LLD 7 Kuopos nariu. Akeleienė-Žaliaduoniene yra ilgametė Vienybės skaitytoja.

12

Moterų Vienybės banketo Kultūros židinyje bendras vaizdas. Dalis publikos scenoje Gutauskų orkestras. Prie mikrofono Moterų Vienybės pirmininkė Elena Andriūšienė.

Moterų Vienybės svečiams priimti pasiaukojusiai dirbo: Čekavičienė, Ona Petrash, Marija Bujokienė, Elena Andriūšienė. J. Valaičio nuotrauka.

Metinis Margučių Balius Brooklyne

Viena seniausių lietuvių tradicijų išliko, tai Lietuvių Darbininkų Draugijos suruoštas 33-iasis metinis Margučių balius bal. 19 Fifi salėje. Jis buvo gausus ir įdomus. Vadovavo Bronė Spūdienė, LLD 7 skyriaus pirmininkė. Rengėjus sveikino įvairių draugijų atstovai ir

visuomenės veikėjai: Vincas Zavadskas, p. Steponienė, J. Petrėnas, Eugenija Kezienė, K. Matuzas, adv. S. Briedis, jr., J. Klaščius, L. Stilsonaitė-Šateikienė, dr. J. Stukas, Loreta Stukienė, A. Šateika, O. Brazauskaitė iš Worcester, Mass. padėklamavo eiliu, A. Sakalas, Marytė Diržienė, P. Mačys, U. Daunorienė, M. Žaliaduonienė (buvusi Akialienė) iš St. Petersburg, Fla., D. Vizbara, - taip pat pusiau floridietis, J. Gaidys, S. Narkėliūnaitė, M. Bručienė, M. Vasilka, p. Venskūnienė, A. Sinušienė, Jonas Galinis, Mrs. Norton ir Jonas Valaitis.

Margučių Komisiją sudarė: Loreta Stukienė, Jonas Klaščius, Eugenija Kizienė, Pėstininkienė, Šateika.

Už gražiausius margučius įteiktos dovanos. Pirmoji premija paskirta Pranei Jurkūnienei, II prem. Onai Barlof, III - pr. Eleonorai Liobienei, Elenos Bublaitienės Margutis buvo meniškasis, gražus, bet už jį premijos komisija neskyrė, nes margintas modernišku, ne senovišku būdu, kaip Lietuvoje margindavo - vašku ar skutinėdami.

Buvo ir dovanų išlaimėjimų, kuriems vadovavo Gediminas R. Šateika.

Po geros vakarienos ir ilgos programos, šokiai tęsėsi iki... beveik parytė.

Vienybė, 1975 m. gegužės 2 d.